Gemeente Bergen op Zoom

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Bergen op Zoom

Nr. 220633
11 mei
2026

Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders inhoudende Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Bergen op Zoom 2026

1. Begripsbepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

a. adequaat: noodzakelijk en passend bij de aandoeningen, beperkingen en belemmeringen van cliënt;
b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking, daadwerkelijk beschikbaar is, een passende bijdrage levert aan zelfredzaamheid en participatie en financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau; Hiervoor is de volgende rekentool te gebruiken: De bijstandsnorm x 5% x 36
c. algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
d. budgetplan: bij de verstrekking van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt door de cliënt in een budgetplan vastgesteld op welke wijze aan het gewenste resultaat van de ondersteuning wordt gewerkt en wie de ondersteuning verleent. Het budgetplan maakt onderdeel uit van het besluit;
e. college: college van burgemeester en wethouders;
f. eigen bijdrage: een bijdrage voor de verstrekking van een maatwerkvoorziening in natura of middels een pgb, welke voor rekening van de cliënt of zijn ouder(s) komt en wordt bepaald en geïnd door het Centraal Administratie Kantoor (hierna te noemen: CAK)
g. gebruikelijke hulp: de ondersteuning die huisgenoten worden geacht elkaar te bieden, omdat zij als leefeenheid een gemeenschappelijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden;
h. gemeenschappelijke ruimte: gedeelte(n) van een woongebouw, niet behorende tot de onderscheiden woningen, bestemd en noodzakelijk om de woning van de ondersteuningsvrager vanaf de toegang van het woongebouw te bereiken; en ruimten die onder het gehuurde vallen en/of waarvan de cliënt gebruik moet kunnen maken;
i. gespreksverslag: ; weergave van de uitkomsten van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 van de wet;
j. hoofdverblijf: de plaats waar een persoon daadwerkelijk de meeste nachten per jaar doorbrengt;
k. huisgenoot: persoon die met anderen hetzelfde huis bewoont;
l. hulpmiddel: roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of de participatie te verminderen of weg te nemen;
m. ingezetene: degene die zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de gemeente Bergen op Zoom
n. leefeenheid: alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam huishouden te voeren;
o. maatschappelijke ondersteuning: het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
p. maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen.
q. natura: een maatwerkvoorziening welke in de vorm van een product of dienst rechtstreeks van een door de gemeente gecontracteerde aanbieder aan de cliënt wordt aangeboden en waarvoor het college de aanbieder betaalt;
r. niet-professionele zorgverlener: zorgverlener (persoon) welke niet in het bezit is van branche-specifieke diploma’s voor het verlenen van de betreffende maatschappelijke ondersteuning en/of welke voor het verlenen van de betreffende ondersteuning niet in dienst is bij een professionele zorgaanbieder of detacheringsbureau, of hiervoor niet als ZZP’er geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel;

s. onderhoud: alle noodzakelijke werkzaamheden die nodig zijn om een maatwerkvoorziening bruikbaar voor de cliënt te houden, uitgezonderd reparaties als gevolg van bijvoorbeeld aanrijding en onzorgvuldig gebruik;
t. ondersteuningsplan: een weergave van de afspraken tussen cliënt en zorgaanbieder over de doelen van de ondersteuning en de wijze waarop getracht wordt deze te bereiken;
u. pgb (persoonsgebonden budget): bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
v. professionele zorgaanbieder: organisatie die professionele zorg en ondersteuning verleent en hiervoor geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel;
w. professionele zorgverlener: zorgverlener (persoon) welke in het bezit is van branche-specifieke diploma's voor het verlenen van de betreffende maatschappelijke ondersteuning en welke voor het verlenen van de betreffende ondersteuning in dienst is bij een professionele zorgaanbieder of detacheringsbureau, of hiervoor als ZZP'er geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel;
x. resultaat: hetgeen met de maatwerkvoorziening bereikt dient te worden om de zelfredzaamheid en/of participatie te behouden of te vergroten;
y. schoon en leefbaar huis: Schoon staat voor: een basis hygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor : opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.
z. sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
aa. standplaats: een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten;
bb. uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015: Landelijk besluit maatschappelijke ondersteuning op basis van de Wet;
cc. verordening: Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025
dd. voorliggende voorziening: voorzieningen niet zijnde een maatwerkvoorziening waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen;
ee. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (afgekort: Wmo 2015);
ff. woonwagen: voor woning ingerichte wagen, die is geplaatst op een standplaats en die in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de wet.

2. Proces melding – besluit

Artikel 2. Melding

Het startpunt van het Wmo-traject is een melding van een belemmering op het gebied van maatschappelijke participatie en/of zelfstandig functioneren. Een melding kan schriftelijk, digitaal, mondeling of telefonisch worden gedaan door cliënt en iedereen namens de cliënt, ook diens mantelzorger. De melding wordt schriftelijk of digitaal bevestigd.

Persoonlijk plan
Als door of namens een cliënt een melding wordt gedaan, wordt door het college kenbaar gemaakt dat er binnen zeven dagen na melding een persoonlijk plan kan worden ingediend door of namens de cliënt (artikel 2.3.2 lid 2 Wmo 2015).

Cliëntondersteuning
Met cliëntondersteuning wordt bedoeld het kosteloos geven van informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en/of participatie, en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen (het hele sociale domein).

Als door of namens een cliënt een melding wordt gedaan, wordt door het college kenbaar gemaakt dat de cliënt de mogelijkheid heeft om gebruik te maken van cliëntondersteuning.

Artikel 3. Onderzoek

Op grond van de Wmo 2015 (artikel 2.3.2 lid 1) heeft het college zes weken om het onderzoek uit te voeren.

Vooronderzoek
Het college verzamelt alle voor het onderzoek van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en maakt zo spoedig mogelijk een afspraak met de cliënt. Voor of tijdens het gesprek verschaft de cliënt het college alle overige benodigde gegevens en/of bescheiden.

Gesprek
Tijdens het gesprek wordt er onderzoek gedaan zoals beschreven in artikel 2.3.2 lid 4 van de Wmo 2015. Het gesprek gaat in op de beperkingen die cliënt ondervindt bij zijn zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie. Hierbij staan de mogelijkheden die cliënt heeft ondanks zijn beperkingen centraal. Ook nemen de eigen oplossingen die cliënt, eventueel samen met het sociale netwerk, kan organiseren een sterke positie in tijdens het gesprek. Tevens zal er gekeken worden naar de mogelijkheden van inzet van vrijwilligers, algemene voorzieningen, voorliggende voorzieningen en -wetgeving.

Het doel van het gesprek is het vaststellen van de belemmeringen en ondersteuningsbehoefte met het oog op één of meer te bereiken resultaten en de oplossing(en) die daarbij passen. Dit vraagt om aandacht voor de specifieke situatie van de cliënt en een brede blik op mogelijke oplossingen (maatwerk).

In het gesprek is onderscheid te maken tussen de fase van het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte en het vaststellen van het te behalen resultaat met de daarbij gepaste oplossingen. Door middel van vraagverheldering wordt samen met de cliënt onderzocht wat werkelijk de door cliënt ervaren belemmeringen zijn op het gebied van zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie en in welke context cliënt deze belemmeringen ervaart. Deze fase is gericht op het in beeld brengen van de ondersteuningsbehoefte en de specifieke situatie van de cliënt, voordat er gesproken wordt over oplossingen.

Medische advisering
Voor verduidelijking van de medische situatie van cliënt kan er onafhankelijk medisch advies worden gevraagd bij een door de gemeente gecontracteerde adviesorganisatie.

Hierbij wordt gekeken of het oorzakelijk verband tussen de stoornissen en beperkingen in relatie tot de medische grondslag juist is en of er gegronde medische redenen zijn om de cliënt wel of niet te ondersteunen bij de eventueel door hem ervaren belemmeringen in de maatschappelijke participatie. Het college blijft verantwoordelijk voor de inhoud van het besluit na beoordeling door een onafhankelijk arts. Het medisch advies maakt onderdeel uit van het besluit.

Artikel 4. Gespreksverslag

De gemeente zorgt voor een gespreksverslag van het onderzoek. De gemeente vraagt, afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek, de zorgaanbieder om een ondersteuningsplan op te stellen.

Artikel 5. Aanvraag

Na de onderzoeksfase, waarvoor een termijn van zes weken geldt, kan de inwoner een aanvraag indienen. Een ondertekend gespreksverslag of ondersteuningsplan is de aanvraag.

Regelarm
Om de afhandeling van en de besluitvorming omtrent een melding regelarm te organiseren, wordt er geen gebruik gemaakt van een apart, door het college beschikbaar gesteld, aanvraagformulier. Indien uit het onderzoek blijkt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, vloeit er uit het door cliënt ondertekende gespreksverslag of ondersteuningsplan een aanvraag voort waarop een besluit wordt genomen, tenzij de situatie van de cliënt tussentijds is gewijzigd.

Keuzevrijheid
Op basis van de Wmo 2015 wordt de cliënt de keuze geboden om een maatwerkvoorziening aan te vragen in natura of middels een pgb. Voor maatwerkvoorzieningen in natura geldt dat het college een

overeenkomst heeft afgesloten met aanbieders en leveranciers. De cliënt kan zelf een keuze maken uit deze aanbieders en leveranciers. Indien de cliënt gebruik wenst te maken van een andere aanbieder of leverancier dan de door de gemeente gecontracteerd, kan dit middels een pgb. Een pgb wordt niet ingezet met als doel inkomensondersteuning.

In de Wmo 2015 is bepaald dat er ten aanzien van het verstrekken van een pgb uitzonderingen mogelijk zijn op de keuzevrijheid; daar waar er sprake is van zogeheten 'overwegende bezwaren' kan het college besluiten om geen pgb te verstrekken.

Wisselen van ondersteuningsverlener
Indien de cliënt aangeeft te willen wisselen van zorgaanbieder kan dat eenmaal per jaar en zal door de gemeente naar de reden hiervan worden gevraagd. Hieruit kan een heronderzoek voortkomen. Indien er vaker door een cliënt de wens tot wisseling van ondersteuningsverlener wordt uitgesproken, zal worden onderzocht wat de reden van de wisseling is. De cliënt kan tweemaal per jaar wisselen tussen zorg in natura en pgb.

Artikel 6. Ondersteuningsplan

Activiteiten en frequentie ondersteuning
Voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning vraagt de gemeente aan de door de cliënt gekozen ondersteuningsverlener om in overleg met de cliënt en zijn betrokken omgeving een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van het ondertekende ondersteuningsplan neemt de gemeente een besluit. Het ondersteuningsplan maakt onderdeel uit van het besluit.

Voor de maatwerkvoorziening begeleiding ontvangt de cliënt binnen twee weken na de aanvraag een beschikking met daarin het type begeleiding en de categorie met de te behalen resultaten en wat de looptijd is van de indicatie. De gemeente verstrekt de opdracht tot levering aan de door de cliënt gekozen zorgaanbieder.
Nadat de maatwerkvoorziening Begeleiding door de aanbieder is gestart, evalueert de aanbieder de ondersteuning aan de cliënt en stelt vervolgens een ondersteuningsplan op. De aanbieder hanteert hierbij de volgende termijnen:

- Bij indicaties langer dan negen (9) maanden levert de aanbieder drie (3) maanden na start levering het ondersteuningsplan aan.
- Bij indicaties tot negen (9) maanden levert de aanbieder één (1) maand na start levering het ondersteuningsplan aan.

In het ondersteuningsplan wordt beschreven op welke wijze vanuit het sociaal netwerk, een algemene voorziening en/of maatwerkvoorziening wordt gewerkt aan het gewenste resultaat van de ondersteuning. Hierin wordt beschreven welke benodigde activiteiten worden uitgevoerd om het resultaat te behalen, met welke frequentie deze activiteiten plaatsvinden (minimale frequentie) en van waaruit de ondersteuning wordt geboden.

Artikel 7. Besluit

Als de aanvraag voor een maatwerkvoorziening is gedaan, heeft het college twee weken om een besluit te nemen (artikel 2.3.5 lid 2 Wmo 2015).

Inhoud besluit
Het besluit wordt op een begrijpelijke manier schriftelijk medegedeeld aan de cliënt en is vatbaar voor bezwaar en beroep. In het besluit is voor de cliënt in ieder geval opgenomen wat staat vermeld in artikel 2.4.1 van de Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025. . Voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning maakt het ondersteuningsplan onderdeel uit van het besluit. Voor de maatwerkvoorziening begeleiding maakt het gespreksverslag onderdeel uit van het besluit. Bij pgb maakt het budgetplan onderdeel uit van het besluit.

Uitbetaling kosten maatwerkvoorziening
Bij maatwerkvoorzieningen die in natura worden verstrekt, worden de kosten van de maatwerkvoorziening door het college direct aan de ondersteuningsverlener/leverancier betaald.
Bij de inzet van een pgb ten behoeve van een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, kortdurend verblijf of beschermd wonen, worden de kosten van de maatwerkvoorziening op factuur- of declaratiebasis uitbetaald door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) aan de door de cliënt gecontracteerde ondersteuningsverlener (nadat het college het bedrag betaalbaar heeft gesteld via de SVB). Bij de inzet van een pgb ten behoeve van overige maatwerkvoorzieningen worden de kosten van

de maatwerkvoorziening uitbetaald aan de cliënt zelf. In overleg met de cliënt kan betaling rechtstreeks plaatsvinden aan de leverancier en wordt dit vermeld in het besluit op de aanvraag. De cliënt is verplicht zich te houden aan de voorwaarden uit artikel 8.3.1 van de Integrale verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025 Het niet voldoen aan deze voorwaarden kan tot gevolg hebben dat het pgb wordt ingetrokken en/of teruggevorderd.

Artikel 8. pgb tarieven niet professionele dienstverleners

In artikel 8.3.3 van de Integrale Verordening sociaal domein gemeente Bergen op Zoom 2025 is vastgelegd hoe het pgb voor huishoudelijke ondersteuning en begeleiding wordt bepaald. De hoogte van het pgb voor een niet professionele dienstverlener wordt vastgesteld op basis van het minimumloon inclusief vakantietoeslag en compensatie voor verlofuren. Als de budgethouder werkgeverslasten moet afdragen, wordt het budget met die lasten verhoogd.

Het college past de tarieven automatisch aan bij wijzigingen in het wettelijk minimumloon of de daarop betrekking hebbende regelgeving. Deze aanpassingen vereisen geen wijziging van de beleidsregels.

3. Het maken van een afweging

De Wmo heeft tot doel dat inwoners zelfredzaam zijn en kunnen participeren in de samenleving voor zover hun mogelijkheden op lichamelijk, psychosociaal, psychiatrisch gebied dat toestaan. Indien een cliënt een melding doet voor ondersteuning vanuit de Wmo wordt een individuele afweging gemaakt of men van cliënt zelf en/of van zijn sociale netwerk kan verwachten dat zij bijdragen aan (het vergroten van) de zelfredzaamheid en/of participatie van de cliënt. Daarnaast wordt gekeken of er oplossingen te vinden zijn in ondersteuning door vrijwilligers, algemene voorzieningen of voorliggende voorziening en wetgeving. Indien dit alles niet tot de mogelijkheden behoort, wordt bekeken of de cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening waarbij het gaat om de goedkoopste oplossing.

Artikel 8. Eigen kracht

Zelf oplossingen organiseren
Eén van de uitgangspunten van de Wmo 2015 is de eigen kracht van mensen. Wij verwachten dat inwoners in eerste instantie zelf, zonder hulp van professionals, een oplossing organiseren voor belemmeringen die zij in hun deelname aan de maatschappij ervaren. Soms hebben zij hierbij toch ondersteuning nodig, maar ook dan doen we een beroep op de aanwezige eigen kracht.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen
Bij algemeen gebruikelijke voorzieningen gaat het om voorzieningen die door (welhaast) een ieder, tot welke bevolkingslaag hij ook behoort, kan worden aangeschaft en in de meeste situaties niet voor vergoeding vanuit de Wmo in aanmerking komen. Wat "algemeen gebruikelijk" is, wordt afgemeten aan de algemeen maatschappelijke normen.

Een algemeen gebruikelijke voorziening wordt niet vergoed, als de voorziening:
- Niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
- Daadwerkelijk beschikbaar is;
- Een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt tot zelfredzaamheid of participatie in staat is;
- Financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau.

Bij de bepaling van wat algemeen gebruikelijk is, wordt een individuele afweging gemaakt. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij het toepassen van het “algemeen gebruikelijk” criterium, tot onbillijkheden leidt. Als het gaat om de financiële mogelijkheden van cliënt moet wel onderzocht worden wat de mogelijkheden vanuit andere regelingen zijn om voor een dergelijke voorziening in aanmerking te komen. In bijlage 1 is een niet-limitatieve lijst toegevoegd van algemeen gebruikelijke voorzieningen.

Artikel 9. Sociaal netwerk

Indien de eigen kracht van een inwoner niet voldoende is (bijvoorbeeld als gevolg van een beperking) of als de problematiek van dien aard is dat een inwoner dat niet alleen kan oplossen zal in eerste instantie een beroep gedaan moeten worden op het sociaal netwerk van de inwoner. Het sociale netwerk kan bestaan uit familieleden, bekenden, buren et cetera. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt tussen gebruikelijke hulp en boven-gebruikelijke hulp. Er bestaat geen aanspraak op ondersteuning als redelijkerwijs van cliënt zelf of van zijn sociale netwerk kan worden verwacht dat zij structureel bij kunnen dragen aan het bereiken van het resultaat.

• Voor zover de (dreigende) overbelasting wordt veroorzaakt door maatschappelijke activiteiten buiten de gebruikelijke hulp, wel of niet in combinatie met een fulltime school- of werkweek, gaat het verlenen van gebruikelijke hulp voor op die maatschappelijke activiteiten. Wel dient onderzocht te worden in hoeverre de maatschappelijke activiteiten nodig zijn voor het welbevinden van de zorgverlener en (dreigende) overbelasting wordt voorkomen.

Uitzondering hierop is de gebruikelijke hulp geleverd door inwonende kinderen. Bij gebruikelijk hulp van een inwonend kind is altijd een zorgvuldige afweging vereist, waarbij rekening wordt gehouden met wat op een bepaalde leeftijd als bijdrage van een kind mag worden verwacht, de ontwikkelingsfase van het specifieke kind en het feitelijke vermogen en de veerkracht van het kind. De inzet van kinderen mag niet ten koste gaan van hun welbevinden en ontwikkeling, waaronder het omgaan met leeftijdgenoten, het doen aan vrijetijdsbesteding en de schoolprestaties.

Gebruikelijke hulp op het gebied van huishoudelijke ondersteuning
Van gebruikelijke hulp op het gebied van huishoudelijke ondersteuning is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die onderdeel uitmaakt van de leefeenheid van de cliënt en die in staat kan worden geacht (een deel van) het huishoudelijk werk over te nemen. Gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter. Dit houdt in dat er zowel van volwassen als jonge huisgenoten een bijdrage wordt verlangd in het huishouden. Hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden met de ontwikkelingsfase van kinderen. Voor gezonde jonge huisgenoten geldt:
• huisgenoten tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan het huishouden;
• huisgenoten van 5 tot en met 12 jaar worden naar eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen en kleding in de wasmand gooien);
• huisgenoten van 13 tot en met 17 jaar kunnen helpen bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand gooien) en hun eigen kamer op orde houden (rommel opruimen, stofzuigen en bed verschonen);
• huisgenoten van 18 tot en met 22 jaar kunnen een eenpersoonshuishouden voeren. Dit wil zeggen; schoonhouden van sanitaire ruimte, keuken, woonkamer en één slaapkamer, de was doen, boodschappen doen, maaltijd verzorgen, afwassen en opruimen. Indien nodig kan ook het ondersteunen bij de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun taken behoren.

Bij een aantal leefsituaties kan er mogelijk geen of beperkt sprake zijn van gebruikelijke hulp:

• Kamer huren bij cliënt: als een cliënt een kamer verhuurt aan een derde wordt de huurder niet tot de leefeenheid gerekend. Het gaat hierbij om personen die in generlei familiebetrekking staan tot elkaar en er moet daadwerkelijk een huur- of kostgangerovereenkomst liggen. Bij een huurder of kostganger wordt, ondanks dat ze niet tot de leefeenheid behoren, wel gekeken naar het gebruik van de gemeenschappelijke of gezamenlijk te gebruiken ruimtes (bv. toilet, badkamer, keuken). De huurder is zelf verantwoordelijk voor het schoonhouden van de door hem gehuurde kamer. De huurder wordt in staat geacht de gehuurde ruimte(n) schoon te houden en een evenredige bijdrage te leveren aan gezamenlijke ruimten.

• Geclusterd wonen: een cliënt woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis zonder hiermee een leefeenheid te vormen. Met andere woorden; de cliënt vormt geen duurzaam huishouden met de huisgenoten. In dergelijke situaties heeft men in ieder geval wel een eigen woon/slaapkamer en de overige ruimten worden in meer of mindere mate gemeenschappelijk gebruikt. Het schoonhouden van de gemeenschappelijke ruimten dient te worden herverdeeld over de overige huisgenoten.

• Leef- en woongemeenschappen: een cliënt woont zelfstandig met meerdere mensen in één gebouw én vormt hiermee wel een leefeenheid. Met andere woorden; cliënt vormt een duurzaam huishouden met de huisgenoten. Vrijwel alle leefgemeenschappen kennen een of meer gezamenlijke bindende factoren, meestal met een religieuze of spirituele inhoud. Een voorbeeld hier van zijn kloostergemeenschappen waarbij er sprake is van een leefeenheid, maar de taakverdeling zich niet leent voor overname.

In die situaties kan een cliënt hulp krijgen voor het schoonmaken van de eigen kamer. Het schoonhouden van de gemeenschappelijke ruimten dient te worden herverdeeld over de overige huisgenoten.

Het principe van “gebruikelijke hulp" heeft een verplichtend karakter en hierbij wordt géén onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, gezinssamenstelling, de wijze van inkomensverwerving, drukke werkzaamheden/lange werkweken of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke taken. Indien degene van wie de gebruikelijke hulp wordt verwacht niet bekend is met het uitvoeren van de taken die overgenomen moeten worden kan een tijdelijke indicatie afgegeven worden voor het aanleren hiervan. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructie/advies tijdelijk gestuurd.

Gebruikelijke hulp op het gebied van begeleiding
Bij gebruikelijke hulp op het gebied van begeleiding wordt onderscheid gemaakt tussen kortdurende en langdurende situaties.

• Kortdurende situaties: hiervan is sprake als er begeleiding plaats vindt van de cliënt door de inwonende partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot waarbij er uitzicht is op een dusdanig herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt, dat de cliënt daarna niet langer is aangewezen op een maatwerkvoorziening. Hierbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal zes maanden.

• Langdurige situaties: hiervan is sprake als er begeleiding plaats vindt van een volwassen cliënt door inwonende partner, ouder, inwonend kind en/of andere huisgenoot waarbij het gaat om een chronische situatie. Het gaat hierbij in ieder geval om de volgende vormen van begeleiding aan een cliënt:
- Het geven van begeleiding aan een cliënt op het terrein van de maatschappelijke participatie;
- het begeleiden van cliënt bij het normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer, zoals het bezoeken van familie/vrienden, huisarts, enzovoort;
- het bieden van hulp bij of het overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden horen, zoals het doen van de administratie. Dit kan worden overgenomen door een niet-beperkte huisgenoot wanneer die taak altijd door de, nu beperkte, cliënt werd uitgevoerd.

Gebruikelijke hulp voor kinderen
Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. De ouders zorgen voor de opvoeding van hun kinderen. Dit houdt in: het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid (en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles). Deze zorgplicht strekt zich uit over ondersteuning, verzorging en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de zorg bij kortdurende ziekte. Gebruikelijke hulp voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon conform de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Oppas en ondersteuning van gezonde kinderen vallen in principe niet onder de Wmo.

Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke hulp voor de kinderen over. Indien er sprake is van uitval van de ouder in een eenoudergezin, of beide ouders ondervinden beperkingen in de ondersteuning en verzorging van de kinderen, wordt er eerst nagegaan wat er door mantelzorgers opgevangen kan worden, en wat vrijwilligers, voorliggende voorzieningen en algemeen gebruikelijke voorzieningen kunnen opvangen. Kinderopvang/crèche en buitenschoolse opvang worden als voorliggende voorziening gezien indien het gaat om oppas en ondersteuning van gezonde kinderen. Hierbij wordt opvang tot 5 dagen per week redelijk geacht voor kinderen vanaf 3 maanden. In samenspraak met de jeugdprofessionals wordt afgestemd welke (kortdurende) ondersteuning vanuit welke regelgeving ingezet moet worden.

Uitzonderingen gebruikelijke hulp
Bij gebruikelijke hulp wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan of studie een huishouden te kunnen runnen. Immers, iedereen die werkt zal naast zijn werk het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor moeten zoeken (zoals het inhuren van particuliere hulp). Uitzonderingen hierop zijn:

• Langdurige, fysieke afwezigheid in verband met werk: er wordt geen rekening gehouden met drukke werkzaamheden, lange werkweken of veel reistijd. Over het algemeen kan alleen rekening worden gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn, langer dan 7 aaneengesloten dagen, (bijvoorbeeld internationaal vrachtwagenchauffeur, medewerker in de offshore of marinier). Het gaat namelijk te ver deze mensen te dwingen een andere baan of functie te zoeken. De afwezigheid dient echter wel te voldoen aan de volgende kenmerken:
- Het is inherent aan het werk;
- heeft een verplichtend karakter.

• Medisch geobjectiveerde aandoening/beperking: als uit objectief onderzoek blijkt dat een huisgenoot (eventueel tijdelijk) aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, stoornis of probleem, waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden, is gebruikelijke hulp niet van toepassing.

• (Dreigende) overbelasting: kan worden veroorzaakt door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren. Met andere woorden; in exact dezelfde situatie zal de ene huisgenoot wel overbelast kunnen raken, terwijl een andere huisgenoot hier geen of minder last van heeft. Het is daarom van belang zorgvuldig onderzoek te plegen naar de verhouding tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) en symptomen die kunnen wijzen op overbelasting. In veel gevallen wordt een medisch adviseur daarbij ingeschakeld ter beoordeling. In principe zal bij (dreigende) overbelasting overname van huishoudelijke taken voor een korte duur zijn, te denken valt aan 3-6 maanden. In deze periode wordt de leefeenheid de gelegenheid gegeven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.
- (Dreigende) overbelasting door het verlenen van zorg:
- (Dreigende) overbelasting na overlijden partner in gezinssituatie:
- (Dreigende) overbelasting bij korte levensverwachting cliënt.

Mantelzorg
Mantelzorg is zorg die wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving/sociaal netwerk waarbij:
• de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en;
• de zorg niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt verleend.

Bij mantelzorg wordt de normale (gebruikelijke) hulp in zwaarte, duur en of intensiteit aanmerkelijk overschreden (boven-gebruikelijke hulp). Mantelzorg heeft geen verplichtend karakter; als de mantelzorger aangeeft de boven-gebruikelijke hulp niet (meer) vrijwillig te willen leveren of de cliënt wil niet ondersteund worden door een mantelzorger, dan kan dit niet worden verplicht.

Om een mantelzorger te ondersteunen kan een beroep worden gedaan op de Wmo. Dit betekent dat bij dreigende overbelasting van de mantelzorger, ondersteuning kan worden geboden. Het goed ondersteunen van mantelzorgers voorkomt vaak dat zwaardere ondersteuning nodig is, omdat mantelzorgers dan langer en beter in staat blijven de mantelzorg vol te houden en zwaardere ondersteuning uitgesteld kan worden. De gemeente waar de cliënt woont aan wie de mantelzorger hulp biedt, is verantwoordelijk voor de ondersteuning van de mantelzorger.
Om mantelzorgers goed te kunnen ondersteunen, zodat zij hun belangrijke taak kunnen volhouden, is het van belang dat er tijdens het onderzoek integraal gekeken wordt naar de situatie van de cliënt, de mantelzorger en (de rest van) het sociale netwerk. Tijdens het onderzoek wordt ook het verlenen van mantelzorg in beeld gebracht om te beoordelen of ondersteuning nodig is. Als mantelzorgers tijdelijk of permanent niet meer in staat zijn om mantelzorg te bieden, kan er indien nodig een maatwerkvoorziening voor de cliënt worden ingezet, zoals bijvoorbeeld huishoudelijke ondersteuning, (extra)dagbesteding of kortdurend verblijf (respijtzorg).

Ingeval een mantelzorger hulp verleent aan een persoon die op grond van de Wet langdurige Zorg (Wlz) zorg ontvangt, is het uitgangspunt dat de ondersteuning van deze mantelzorger op basis van de Wlz plaatsvindt, zodat in het aldaar af te spreken arrangement ook de mantelzorger betrokken wordt en aandacht krijgt. Uiteraard kan de mantelzorger als ingezetene van een gemeente gebruik maken van daar bestaande algemene voorzieningen.

Artikel 10. Inzet vrijwilligers en/of algemene voorzieningen

Wanneer ook binnen het eigen sociale netwerk geen oplossingen gevonden (kunnen) worden, zal de blik worden gericht op de inzet van vrijwilligers en/of algemene voorzieningen.

Vrijwilligers
Binnen de Wmo 2015 vormen vrijwilligers een bijzondere groep. Daar waar mantelzorg wordt geboden door iemand uit de directe omgeving van de cliënt, kan een vrijwilliger iemand zijn die voor de start van het vrijwilligerswerk, geen band had met de cliënt. De gangbare definitie van vrijwilligerswerk is "werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving". Een vrijwilliger ondersteunt de cliënt bij/met dagelijkse zaken, zoals bijvoorbeeld boodschappen doen en meegaan naar een ziekenhuisafspraak.

Algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijke vormen van zorg en ondersteuning (vaak gesubsidieerd door de gemeenten) die met een minimum aan bureaucratie kunnen worden verstrekt. Voor het gebruik maken van algemene voorzieningen kan door de verstrekker/organisator hiervan een financiële bijdrage worden gevraagd aan de cliënt.

Voorbeelden van algemene voorzieningen zijn:
• Maatschappelijke opvang
• activiteiten voor ouderen;
• sociale alarmering;
• vervoersinitiatieven;
• boodschappenhulp/boodschappendienst;
• maaltijdenservice;
• klusjesdiensten om kleine woningaanpassingen te realiseren zoals een conciërge van woongebouwen, de klussendienst, of via de woningstichting (bij huurwoningen);
• (ramen)was service/glazenwasser;
• kinderopvang in al zijn verschijningsvormen (peuterspeelzaal, oppascentrale kinderdagverblijf, overblijfmogelijkheden op school).

Artikel 11. Voorliggende wet- en regelgeving

Voorzieningen op grond van een andere wet- of regelgeving
Eigen kracht kan ook betekenen dat, wanneer iemand aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere wet, de gemeente in het kader van de eigen kracht geen voorziening op grond van de Wmo 2015 hoeft te verstrekken. Het uitgangspunt is dan namelijk dat de cliënt op eigen kracht het probleem op kan lossen, namelijk door zijn aanspraak op grond van de andere wet tot gelding te brengen. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer:
• er behandeling, ondersteuning en/of training vanuit de Zvw of Wlz mogelijk is;
• algemeen maatschappelijk werk kan worden ingeschakeld voor de door cliënt ervaren problemen;
• arbeidsre-integratie.

Artikel 12. Maatwerkvoorzieningen

Als tijdens het onderzoek blijkt dat de belemmering van cliënt niet of gedeeltelijk wordt opgelost door middel van eigen kracht, het sociaal netwerk, de inzet van vrijwilligers, algemene/voorliggende voorzieningen/wetgeving en/of voorliggende wet- en regelgeving, is er ten slotte nog de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken. Hierbij zijn een aantal dingen van belang.

Individueel gericht
Een maatwerkvoorziening kan slechts worden toegekend voor zover deze in overwegende mate op het individu is gericht.

Langdurig noodzakelijk
Een maatwerkvoorziening kan slechts worden toegekend voor zover deze langdurig noodzakelijk is om de belemmeringen op te heffen of te verminderen, die zich voordoen tijdens deelname aan de maatschappij en/of het zelfstandig wonen. In uitzondering op "langdurig noodzakelijk" kan een voorziening voor kortdurende noodzaak (minimaal 1 maand) worden toegekend als het gaat om kortdurende hulp bij het huishouden dan wel spoedeisende hulp en/of begeleiding. Langdurige noodzaak is in beginsel 6 maanden of langer.

Goedkoopst adequaat
Het criterium goedkoopst adequaat betekent dat een te verstrekken maatwerkvoorziening allereerst adequaat moet zijn en moet leiden tot het resultaat. Een maatwerkvoorziening is adequaat wanneer de effecten van een beperking op de (maatschappelijke) participatie en de zelfredzaamheid weggenomen worden. Zijn meerdere maatwerkvoorzieningen/oplossingen adequaat, leiden meerdere maatwerkvoorzieningen naar het te bereiken resultaat en passen meerdere maatwerkvoorzieningen bij de ondersteuningsvraag van de cliënt, dan wordt uit die maatwerkvoorzieningen/oplossingen voor de goedkoopste maatregel gekozen. Het gaat dan om de maatwerkvoorziening die voor het college het goedkoopst is. Er wordt altijd rekening gehouden met de (sociale) factoren die bij de cliënt spelen en de resultaatgerichtheid van de maatwerkvoorziening blijft centraal staan.

Niveau van de maatwerkvoorziening
De verplichting om een maatwerkvoorziening te verstrekken, gaat niet zover dat de cliënt in exact dezelfde of wellicht zelfs betere positie wordt gebracht dan waarin hij verkeerde voor hij de ondersteuning

nodig had. De gevraagde ondersteuning dient in een redelijke verhouding te staan tot wat de situatie van de cliënt was voor hij ondersteuning nodig had.

Eigen bijdrage in meerkosten
Het is mogelijk om een maatwerkvoorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening, mits de cliënt bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Als aanvulling hierop kan gezegd worden dat de cliënt dit zelf dient af te stemmen met de leverancier van de voorziening of de aannemer die de aanpassing gaat uitvoeren. Uitgangspunt is dat de duurdere uitvoering, de extra accessoires of de aanpassingen geen gevolgen mogen hebben voor het herverstrekken of opnieuw in bruikleen verstrekken van de voorziening en de voorziening hiermee voldoende adequaat blijft. Zo zullen aanpassingen aan het frame van een rolstoel in de regel niet worden toegestaan, omdat dit gevolgen heeft voor de herverstrekbaarheid van de voorziening. Bovendien zal met deze voorziening het resultaat moeten worden bereikt en zal de voorziening moeten blijven voldoen aan het tijdens het onderzoek opgestelde programma van eisen.

Resultaatgericht
Tijdens het onderzoek worden de te behalen doelen en resultaten beschreven die met de ondersteuning behaald dienen te worden. Resultaten kunnen gericht zijn op:
- Verbeteren van zelfredzaamheid;
- Stabiliseren;
- Begeleiden bij achteruitgang.

Vervanging maatwerkvoorziening
Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven:
a. tenzij de eerder verstrekte maatwerkvoorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of
b. tenzij de eerder verstrekte maatwerkvoorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

4. Eigen bijdrage

Artikel 13. Wanneer is er een eigen bijdrage verschuldigd?

Personen van 18 jaar en ouder
Men is een eigen bijdrage verschuldigd bij de verstrekking van een maatwerkvoorziening (met uitzondering van rolstoelvoorzieningen, (rolstoel)taxivoorzieningen of alternatieve vervoersvoorzieningen) aan elke persoon van 18 jaar of ouder.

Personen beneden de 18 jaar
Aan personen beneden 18 jaar wordt geen eigen bijdrage gevraagd, uitgezonderd voor aard- en nagelvaste woonvoorzieningen (waarbij de eigen bijdrage kan worden opgelegd aan de ouders van cliënt). Indien de cliënt ten tijde van de toekenning nog geen 18 jaar is, wordt de voorziening wel aangemeld bij het CAK. Vanaf de dag waarop de cliënt 18 jaar wordt, wordt de eigen bijdrage geïnd. Bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd wordt de eigen bijdrage van een lopende voorziening die voor deze persoon is bedoeld en waarover (nog een deel) eigen bijdrage is verschuldigd, overgezet naar deze persoon.

Artikel 14. Vaststellen en innen eigen bijdrage

Bepaling hoogte eigen bijdrage
In de Integrale Verordening sociaal domein Bergen op Zoom 2025 is vastgelegd hoe de hoogte van de eigen bijdrage wordt bepaald.

Het CAK

De kostprijzen voor maatwerkvoorzieningen, of een vastgesteld deel hiervan, worden door de gemeente ingelegd bij het CAK (Centraal Administratiekantoor). Het CAK is bij wet aangewezen als instantie die de eigen bijdrage berekent, oplegt en int. De reden hiervoor is dat bij het eigen bijdrage beleid een anticumulatie-beding geldt (voorkomen van stapeling eigen bijdragen). Anticumulatie strekt zich uit tot de eigen bijdrage die in het kader van de Wmo 2015 en Wlz van de cliënt worden gevraagd. De inning van de eigen bijdrage van de Wlz gaat voor op de inning van de eigen bijdrage van de Wmo. Het CAK stelt de maximale eigen bijdrage vast die aan een cliënt kan worden opgelegd in het kader van de Wmo 2015 en/of Wlz. De cliënt wordt door middel van een beschikking van het CAK op de hoogte gesteld van de maximaal op te leggen eigen bijdrage.

Beschermd wonen met wooncomponent
Bij het opleggen van een eigen bijdrage voor beschermd wonen met wooncomponent dient er voor te worden gezorgd dat de cliënt een bedrag overhoudt ten behoeve van zak- en kleedgeld en geld voor de zorgverzekeringspremie (gecorrigeerd voor de zorgtoeslag). De hoogte van dit bedrag wordt door het CAK bepaald aan de hand van normen die hiervoor zijn gesteld in paragraaf 3 (Beschermd wonen) van het landelijk Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Artikel 15. Periode waarover eigen bijdrage wordt gevraagd

Maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning en begeleiding
Een eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke ondersteuning of begeleiding mag elke maand worden opgelegd en geïnd, zolang er van de maatwerkvoorziening gebruik wordt gemaakt.

Maatwerkvoorziening beschermd wonen
Een eigen bijdrage voor beschermd wonen mag elke maand worden opgelegd en geïnd, zolang er van de maatwerkvoorziening gebruik wordt gemaakt.
Zolang de gemeente Bergen op Zoom als uitvoerende gemeente fungeert voor de indicatiestelling en financiële administratie voor beschermd wonen, wordt de door het CAK geïnde eigen bijdrage voor beschermd wonen betaald aan de gemeente Bergen op Zoom, tenzij hier met de gemeente Bergen op Zoom en/of het CAK nadere afspraken over gemaakt worden.

Maatwerkvoorziening in bruikleen (met uitzondering van traplift)
Een eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening in bruikleen mag elke maand worden opgelegd en geïnd, gedurende de looptijd van de maatwerkvoorziening.

Maatwerkvoorziening in eigendom
Een eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening die in eigendom aan de cliënt is verstrekt, mag elke maand worden opgelegd en geïnd, voor een maximale periode van 7 jaar (5 jaar in het geval van een sportvoorziening), of eerder als de kostprijs van de maatwerkvoorziening is bereikt

Maatwerkvoorziening woningaanpassing (aard- en nagelvaste voorziening, incl. traplift)
Een eigen bijdrage voor een woningaanpassing die in eigendom aan de cliënt is verstrekt, mag elke maand worden opgelegd en geïnd, tot de kostprijs van de maatwerkvoorziening is bereikt.

Beëindiging Eigen bijdrage Wmo
De eigen bijdrage Wmo, zowel bij een voorziening in natura als pgb, wordt beëindigd bij:
· Overlijden van de cliënt, per einddatum verstrekking van de voorziening.
· Verhuizing naar een andere gemeente, per einddatum verstrekking voorziening
· Toekenning van een indicatie vanuit de Wet langdurige zorg, per einddatum verstrekking voorziening
· Overige situaties waarbij de verstrekking van de voorziening wordt beëindigd.

5. Huishoudelijke ondersteuning

Artikel 16. Doelen/resultaten van de ondersteuning

Het doel van deze maatwerkvoorziening is dat door middel van het bieden van ondersteuning in het huishouden de cliënt in staat wordt gesteld om zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving te blijven wonen. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de cliënt een schoon en leefbaar huis heeft en – indien op dit gebied ondersteuningsbehoefte bestaat – de cliënt beschikt over schone, draagbare en doelmatige kleding en linnengoed. De maatwerkvoorziening wordt alleen ingezet wanneer eigen kracht, het sociale netwerk of algemene/ voorliggende voorzieningen niet voldoende zijn om aan de ondersteuningsvraag van de cliënt te voldoen. Hiermee zorgt de gemeente voor een doelmatige inzet van middelen en waarborgen ze dat Huishoudelijke ondersteuning beschikbaar blijft voor diegenen die dit het meest nodig hebben.

Artikel 17. Productcategorieën

Huishoudelijke ondersteuning wordt opgesplitst in de volgende categorieën:

A. Huishoudelijke ondersteuning Basis
Huishoudelijke ondersteuning Basis is bedoeld voor mensen die gedeeltelijk niet in staat zijn om zelf of met behulp van de omgeving activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden te ondernemen. Het behelst het ondersteunen bij en het overnemen van zware activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon, dan wel van de leefeenheid waartoe een persoon behoort, wat die persoon of zijn of haar omgeving niet zelf uit kan voeren.

B. Huishoudelijke ondersteuning Regulier
Huishoudelijke ondersteuning Regulier is bedoeld voor mensen die door ziekte, ouderdom of beperkingen niet in staat zijn om zelf of met behulp van de omgeving activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden te ondernemen. Het behelst het ondersteunen bij en het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon, dan wel van de leefeenheid waartoe een persoon behoort.

C. Huishoudelijke ondersteuning Extra
Als huishoudelijke ondersteuning regulier niet toereikend is, omdat blijkt dat er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden, kan Huishoudelijke ondersteuning Extra ingezet worden. Van uitzonderlijke omstandigheden is sprake wanneer een meer dan gebruikelijke hygiëne noodzakelijk is vanwege de beperkingen van de cliënt. De extra noodzakelijke schoonmaak dient een aantoonbare medische oorzaak (lichamelijk of psychisch/psychiatrisch van aard) te hebben. De grootte van het huis(houden) of de aanwezigheid van dieren is geen reden voor inzet van extra ondersteuning. De extra ondersteuningsbehoefte of intensievere vorm van schoonhouden moet veroorzaakt worden door een combinatie van twee of meerdere onderstaande situaties:
medisch geobjectiveerde ernstige klachten t.g.v. onder andere COPD problematiek;
hogere vervuilingsgraad door bijvoorbeeld gebruik van noodzakelijke hulpmiddelen (bijvoorbeeld elektrische rolstoel);
extra bewassing of schoonmaak i.v.m. incontinentie, overmatige transpiratie, speekselverlies, spugen;
extra schoonmaak i.v.m. bedlegerigheid, ernstige lichamelijke- of psychiatrische beperkingen;
extra zorgbehoefte i.v.m. terminale situatie van cliënt.

D. Maatwerk op uurbasis
De gemeente behoudt zich het recht voor om maatwerkafspraken te maken met aanbieders – tegen het vastgestelde uurtarief – voor werkzaamheden die niet onder de hierboven genoemde productcategorieën vallen. Het betreft in dit geval werkzaamheden die conform de Wet maatschappelijke ondersteuning worden geschaard onder de maatwerkvoorziening 'Huishoudelijke ondersteuning' en die de gemeente derhalve – in zeer specifieke situaties – dient te faciliteren voor haar inwoners.

Bij alle vormen van huishoudelijke ondersteuning wordt een signalerende functie verwacht van de zorgaanbieder. Het betreft het signaleren van wijzigingen in de leefsituatie van de cliënt. Bij de huishoudelijke ondersteuning extra gaat het ook om het signaleren van lichamelijke problemen, (psycho)sociale problemen, emotionele problemen, veranderingen in de (zorg)behoeften enz.

Artikel 18. Afbakening van de ondersteuning

Voor het bereiken van de resultaten worden de volgende grenzen gehanteerd:

Leefbaar volgens algemeen gebruikelijke normen

Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.
De in gebruik zijnde ruimten van de woning moeten schoon zijn volgens algemeen gebruikelijke hygiënische normen. Iedere bewoner van een woning kan gebruikmaken van een schone en opgeruimde huiskamer, slaapkamer, keuken, toilet, badkamer en gang/trap/hal. De genoemde ruimtes worden met regelmaat schoongemaakt, zo zorgen we voor een schoon en leefbaar huis. Leefbaar staat ook voor opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Ruimtes en werkzaamheden die niet onder huishoudelijke ondersteuning vallen:
• Overige ruimtes niet genoemd in bovenstaande tekst, zoals: zolder, garage en kelder;
• Werkzaamheden die buiten de woning plaatsvinden (bijv. ramen lappen buiten, straatje vegen of tuinonderhoud, balkon schoonhouden);
• Meer hulp in de huishouding wanneer de woning overdadig is ingericht met tierelantijnen;
• Zilver poetsen en meubels in de was zetten;
• Verzorgen van dieren.
Het zoeken van oplossingen hiervoor behoort tot de eigen verantwoordelijkheid.

Normale kleding voor alledag en schoon linnengoed
Onder het beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding wordt uitsluitend normale kleding voor alledag verstaan. Voorts dient men te kunnen beschikken over schoon linnen- en beddengoed en schoon keukenlinnen. Van de cliënt wordt verwacht dat de reikwijdte van de ondersteuning tot een minimum wordt beperkt door bijvoorbeeld de aanschaf van een droger of kleding die niet gestreken hoeft te worden.

Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2025 (2025, bureau HHM).

Artikel 19. Bepalen omvang van de ondersteuning

Maatwerk
Voor alle cliënten geldt dat de omvang van de huishoudelijke ondersteuning maatwerk is. Er is geen standaardindicatie in een cliëntsituatie, maar er wordt gekeken naar de totale cliëntsituatie. De gemeente stelt samen met de cliënt een gespreksverslag op. Hierin wordt, naast een beschrijving van de te behalen resultaten, benoemd welk product het beste past bij de cliënt: huishoudelijke ondersteuning, basis, huishoudelijk ondersteuning regulier of huishoudelijke ondersteuning extra. De voor de zorgaanbieder relevante informatie uit het gespreksverslag wordt door de gemeente doorgestuurd naar de door de cliënt gekozen zorgaanbieder.

Persoonsgebonden budget
Bij de verstrekking van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning in de vorm van een pgb, worden de vastgestelde resultaten door het college vertaald naar de categorie die het beste past bij de cliënt: huishoudelijke ondersteuning basis, huishoudelijke ondersteuning regulier of huishoudelijke ondersteuning extra. De Wmo adviseur kan gemotiveerd afwijken door de ondersteuning in uren en minuten te berekenen conform het HHM normenkader (Maatwerk).

Het ondersteuningsplan
De uiteindelijke omvang van de ondersteuning wordt bepaald door de frequentie x de activiteiten en wordt uitgebreid beschreven in het ondersteuningsplan dat door de zorgverlener en de cliënt samen wordt opgesteld. De gemeente heeft in samenwerking met de zorgaanbieders een format opgesteld voor het ondersteuningsplan, wat door alle zorgaanbieders gebruikt dient te worden.

Bij het invullen van het ondersteuningsplan dient het resultaat zoals omschreven in het overzicht met activiteiten en frequenties en het normenkader voor huishoudelijke ondersteuning als bedoeld in bijlage 3 en 4 te worden bereikt.

Toetsing ondersteuningsplan aan de beschikking
Voordat een besluit wordt genomen, wordt het ondersteuningsplan met de daarin beschreven omvang van de ondersteuning door het college getoetst. Hierbij wordt gekeken of de beschreven activiteiten en frequentie recht doen aan de huidige situatie van de cliënt. Indien het college van mening is dat dit niet het geval is, wordt de zorgaanbieder verzocht om het ondersteuningsplan aan te passen. Indien het ondersteuningsplan akkoord is bevonden, wordt het ondersteuningsplan onderdeel gemaakt van de beschikking. De beschikking wordt aan de cliënt verzonden. Zo is het voor cliënten duidelijk wat zij mogen verwachten van de ondersteuning.

6. Begeleiding

Artikel 20. Doelen/resultaten van de ondersteuning

Het doel van de maatwerkvoorziening Begeleiding is de cliënt in staat stellen om binnen de persoonlijke levenssfeer te functioneren. Het doel van de maatwerkvoorziening kan zijn:
• het verbeteren van de zelfredzaamheid en/of participatie van een cliënt; of
• het stabiliseren van de zelfredzaamheid en/of participatie van een cliënt; of het begeleiden van een cliënt bij zijn verslechterde zelfredzaamheid en/of participatie.

Bij de maatwerkvoorziening Begeleiding wordt beschreven welke resultaten met de inzet van de maatwerkvoorziening behaald moeten worden. De resultaten zijn ingedeeld in de volgende leefgebieden:
• Persoonlijk functioneren;
• Sociaal functioneren;
• Gezondheid en zelfzorg;
• Verplaatsen en vervoer;
• Wonen;
• Regie bij het huishouden;
• Werk/school;
• Vrije tijd;
• Financiën/administratie;
• Justitie;
• Verslaving;
• Huiselijke relaties.

De maatwerkvoorziening Begeleiding wordt pas ingezet als de inzet van de eigen kracht, het sociaal netwerk, algemene voorzieningen en/of algemeen gebruikelijke voorzieningen niet voldoende en/of niet geschikt zijn voor de ondersteuningsvraag van de cliënt en/of zijn mantelzorger te ontlasten. Of de cliënt is aangewezen op begeleiding individueel of begeleiding in groepsverband, wordt bepaald door de afweging wat zorginhoudelijk het meest doelmatig is. Begeleiding in groepsverband is voorliggend op begeleiding individueel als hetzelfde doel wordt beoogd.

Artikel 21. Productcategorieën en omvang van de ondersteuning.

Begeleiding Individueel
De begeleiding is in overwegende mate op het individu gericht, maar kan ook ingezet worden ter bevordering van de zelfredzaamheid van het gezin ten behoeve van een veilige en gezonde leefomgeving waarbij bijvoorbeeld huiselijk geweld en verwaarlozing wordt voorkomen.
Bij de inzet van de maatwerkvoorziening Begeleiding wordt per cliënt afgesproken aan welke van bovengenoemde doelen en/of leefgebieden wordt gewerkt. Wel wordt er een verschil gehanteerd tussen een reguliere- en specialistische ondersteuning. In onderstaande tabel wordt het verschil tussen regulier en specialistisch verder toegelicht. In principe wordt uitgegaan van reguliere begeleiding tenzij de complexiteit en hoge mate van instabiliteit van de situatie om specialisme van het in te zetten personeel vraagt. Daarbij dient het merendeel van de kenmerken die in de tabel onder specialistisch benoemd worden van toepassing te zijn. (Zie bijlage 5)

Reguliere ondersteuning	Specialistische ondersteuning
Cliënt vertoont gedrag dat redelijk constant is	Cliënt vertoont zeer regelmatig onvoorspelbaar gedrag en kan (wisselend) zorgmijdend zijn.
De situatie is redelijk voorspelbaar	De situatie is onvoorspelbaar; de cliënt is zeer snel (psychisch) uit balans (met bijvoorbeeld psychoses tot gevolg) en beperkt belastbaar
Er is sprake van beperkt regieverlies en/of beperkte gevolgen voor het dagelijks leven	Er is sprake van ernstig regieverlies en grote gevolgen voor het dagelijks leven

Cliënt is nog redelijk actief	Cliënt is veelal passief / zeer beperkt actief
Cliënt heeft redelijk inzicht in eigen problematiek	Cliënt heeft geen of zeer beperkt inzicht in eigen problematiek.
Begeleiding is grotendeels planbaar.	Gespecialiseerde begeleiding kan plaatsvinden op geplande en ongeplande momenten. Het tarief is toereikend om ook op ongeplande momenten begeleiding te kunnen bieden
	Er is sprake van overbrugging naar behandeling dan wel het methodisch trainen van vaardigheden volgend op de behandeling.

Begeleiding individueel kent de categorieën waakvlam, licht, midden, zwaar en maatwerk op uurbasis.. De belastbaarheid en de mate van regie bepalen de categorie.

Categorie	**Omschrijving**
Waakvlam *Max. 1 uur per week*	Waakvlam is bedoeld voor cliënten binnen de Wmo doelgroep waarbij de vraag naar ondersteuning minimaal is. Waakvlam onderscheidt zich van de overige categorieën doordat de ondersteuning niet structureel (wekelijks) maar incidenteel van aard is (in de regel één keer in de drie of vier weken). Het contact met zorgaanbieder is voornamelijk op oproep van client en stelt zorgaanbieder in gelegenheid om de spreekwoordelijke 'vinger aan de pols' te houden.
Licht *1 tot 3 uur per week*	Bij de categorie licht gaat het om ondersteuning op een of enkele leefgebieden waarbij de cliënt zelf de regierol heeft. De client heeft behoefte aan toezien, stimuleren, aanleren of onderhouden/behouden.
Midden *3 tot 5 uur per week*	De categorie midden heeft betrekking op ondersteuning op enkele of meerdere leefgebieden. Het overnemen van de regierol kan (tijdelijk) noodzakelijk zijn. De begeleiding is gericht op toezien, stimuleren, aanleren of behouden, waarbij ook overname van taken nodig kan zijn.
Zwaar *Minimaal 5 uur per week*	De categorie zwaar heeft betrekking op ondersteuning op meerdere of (bijna)alle leefgebieden waarbij de regierol (tijdelijk) overgenomen moet worden. De begeleiding is gericht op toezien, stimuleren, aanleren of behouden, waarbij ook overname van taken nodig kan zijn.
Maatwerk op uurbasis	Voor werkzaamheden die redelijkerwijs niet onder de hierboven genoemde productcategorieën vallen. Het betreft in dit geval werkzaamheden die conform de Wet maatschappelijke ondersteuning worden geschaard onder de maatwerkvoorziening 'Begeleiding' en die de gemeente derhalve – in zeer specifieke situaties – dient te faciliteren voor haar inwoners.

Begeleiding Groep
Begeleiding Groep is de aangewezen vorm van begeleiding voor cliënten waarbij de zorgbehoefte gericht is op het daadwerkelijk bieden van dagstructuur. Bij groepsbegeleiding wordt met de inwoner gewerkt aan het behoud en de ontwikkeling van (arbeids-)vaardigheden of aan het afremmen van achteruitgang van vaardigheden. Als een cliënt in aanmerking komt voor Begeleiding Groep zal ook worden beoordeeld of de cliënt (eventueel met hulp vanuit sociaal netwerk of voorliggende voorziening) in staat is om de locatie van de dagbesteding te bereiken. Allereerst zal gekeken worden of er een geschikte dagbesteding in de omgeving van de cliënt is om de reisafstand en reistijd te beperken. Wanneer dit niet mogelijk is zal vervoer van en naar de locatie worden toegevoegd aan het maatwerk. De zorgaanbieder is dan verantwoordelijk voor het vervoer. Wanneer een locatie passend en beschikbaar is waarvoor geen vervoersindicatie nodig is dan gaat dat voor. Indien een cliënt zelf kiest voor de locatie verder weg waarvoor vervoer noodzakelijk is om er te komen, dan is het regelen van vervoer de verantwoordelijkheid van de cliënt.
De ondersteuning vanuit het perceel Begeleiding Groep kent de categorieën licht en zwaar, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een basis en specialistisch tarief. Specialistische begeleiding kan worden ingezet wanneer er:
- meer 1-op-1 begeleiding nodig is en/of;
- extra lichamelijke en/of verstandelijke verzorging in een groep en/of;
- wanneer er meer regie en/of sturing nodig is.

Tijdens specialistische dagbesteding is er sprake van intensieve begeleiding in samenhang met enige persoonlijke verzorging. (Zie bijlage 5)

Categorie	Omschrijving
Categorie 1 (licht) *1 t/m 4 dagdelen per week*	De begeleiding is gericht op toezien, stimuleren en/of aanleren. De omvang van de dagbesteding wordt bepaald op basis van de belastbaarheid van de cliënt, draagkracht van het netwerk, verdere invulling van de dagen en motivatie van de cliënt. Met de inzet van de dagbesteding heeft de inwoner een evenwichtig dag-nachtritme, regie over de invulling van de dag en kan zijn/haar vrije tijd indelen. Deze ondersteuning kan worden ingezet met zinvolle dagindeling als doel, ter vervanging van werk of studie, en/of om mantelzorg/netwerk van de cliënt te ontlasten
Categorie 2 (zwaar) *5 t/m 9 dagdelen per week*	De begeleiding is gericht op toezien, stimuleren en/of aanleren. De omvang van de dagbesteding wordt bepaald op basis van de belastbaarheid van de cliënt, draagkracht van het netwerk, verdere invulling van de dagen en motivatie van de cliënt. Met de inzet van de dagbesteding heeft de inwoner een evenwichtig dag-nachtritme, regie over de invulling van de dag en kan zijn/haar vrije tijd indelen. Deze ondersteuning kan worden ingezet met zinvolle daginvulling als doel, ter vervanging van werk of studie, en/of om mantelzorg/netwerk van de cliënt te ontlasten.
Vervoer van en naar dagbesteding *Per etmaal*	Het product vervoer kan worden ingezet voor het vervoer vanuit huis naar de locatie van de begeleiding groep en andersom. Dit vervoer is alleen bestemd voor cliënten die niet op eigen kracht en/of met behulp van het eigen netwerk van en naar de locatie van de begeleiding groep kan komen. Het betreft niet-rolstoelvervoer en rolstoelvervoer. Er geldt hiervoor één tarief per etmaal (heen- én terugrit naar en van de locatie van begeleiding groep). De zorgaanbieder die begeleiding groep levert, organiseert het vervoer voor de cliënt die niet op eigen kracht of anderszins van en naar de begeleidingslocatie kan komen.

Kortdurend verblijf (respijtzorg)
Indien nodig kan vanuit de Wmo een maatwerkvoorziening voor kortdurend verblijf worden ingezet, welke gericht is op de ontlasting van de huisgenoot, partner of ouder die feitelijk de gebruikelijke hulp op zich neemt. Kortdurend verblijf kan maximaal 28 etmalen op jaarbasis worden ingezet, verspreid over het jaar en met een maximum van 14 etmalen aaneengesloten.
Als is vastgesteld dat de ouder(s), partner of andere huisgenoten in de thuissituatie overbelast is/zijn, of dit door het bieden van gebruikelijke hulp dreigt/dreigen te raken en daarom niet meer in staat is/zijn de gebruikelijke hulp te leveren, moet deze gebruikelijke (ver)zorger eigen mogelijkheden en/of voorliggende voorzieningen zoeken om de overbelasting op te heffen. Als dit onvoldoende oplossing biedt of niet mogelijk blijkt te zijn, zal er in samenspraak met de zorgverzekeraar(s) moeten worden afgestemd welke ondersteuning vanuit welke regelgeving ingezet moet worden. Kortdurend verblijf kan ook ten behoeve van de cliënt als time-out functie worden ingezet.

Wet	Wmo / Jeugdwet	Wet langdurige zorg	Zorgverzekeringswet
Benaming	Kortdurend verblijf (respijtzorg)	Logeeropvang	Kortdurend eerstelijns verblijf
Voor wie	Mensen met Wmo of Jeugdzorg, ten behoeve van het ontlasten van de mantelzorger of als time-out functie voor de cliënt	Mensen met Wlz indicatie die thuis wonen (incl. 'Wlz indiceerbaren')	Mensen met tijdelijke behoefte aan medisch noodzakelijk verblijf

Artikel 22. Afbakening van de ondersteuning

Behandeling
Activiteiten gericht op het verbeteren van de aandoening worden gezien als behandeling en vallen niet onder de maatwerkvoorziening begeleiding binnen de Wmo, maar onder de Zvw.

Huishoudelijke taken
Het overnemen van huishoudelijke taken valt niet onder de maatwerkvoorziening begeleiding, maar onder de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. Het aansturen bij huishoudelijke activiteiten kan onder begeleiding vallen.

Arbeid gerelateerde begeleiding
Arbeid gerelateerde begeleiding valt niet onder de maatwerkvoorziening begeleiding binnen de Wmo indien het beoogde resultaat van de begeleiding is het vinden en/of behouden van passend werk. Dergelijke begeleiding valt onder de Participatiewet.

Psychosociale ondersteuning
Psychosociale ondersteuning wordt niet gerekend tot de maatwerkvoorziening begeleiding, binnen de Wmo, maar tot Algemeen Maatschappelijk Werk.

Artikel 23. Bepalen omvang van de ondersteuning

Maatwerk
Voor alle cliënten geldt dat de omvang van de begeleiding maatwerk is. Er is geen standaardindicatie in een cliëntsituatie, maar er wordt gekeken naar de totale cliëntsituatie. De gemeente stelt samen met de cliënt een gespreksverslag op. Hierin wordt, naast een beschrijving van de aanwezige belemmeringen, hulpvragen en te behalen resultaten, benoemd welke categorie (licht, midden, zwaar of offerte) passend is voor cliënt. Bij het bepalen van de categorie wordt rekening houden met de volgende normen wat betreft de zorgintensiteit:

Begeleiding groep	Dagdelen
Licht	1 t/m 4 dagdelen
Zwaar	5 t/m 9 dagdelen

Begeleiding individueel	Per week
Waakvlam	Maximaal 1 uur per week
Licht	1 tot 3 uur per week
Midden	3 tot 5 uur per week
Zwaar	Minimaal 5 uur per week
Maatwerk op uurbasis	

Naast de zorgintensiteit (frequentie/uren) wordt er bij de categorie-indeling rekening gehouden met de zorgcomplexiteit: ernst van de stoornis, hoeveel partijen zijn betrokken bij de ondersteuning, complexiteit van de problematiek, intensiteit/zwaarte van de te behalen resultaten en/of het aantal te behalen resultaten. De voor de zorgaanbieder relevante informatie uit het gespreksverslag wordt door de gemeente doorgestuurd naar de door de cliënt gekozen zorgaanbieder.

Ondersteuningsplan
Nadat de maatwerkvoorziening Begeleiding door de aanbieder is gestart, evalueert de aanbieder de ondersteuning aan de cliënt en stelt vervolgens een ondersteuningsplan op. De aanbieder hanteert hierbij de volgende termijnen:

- Bij indicaties langer dan negen (9) maanden levert de aanbieder drie (3) maanden na start levering het ondersteuningsplan aan.
- Bij indicaties tot negen (9) maanden levert de aanbieder één (1) maand na start levering het ondersteuningsplan aan.

De aanbieder geeft in het ondersteuningsplan aan:
- Hoe aanbieder en cliënt in de startperiode aan de te behalen resultaten hebben gewerkt.

• Hoe aanbieder de Begeleiding vormgeeft tijdens de rest van de duur van de opdracht, waarbij de aanbieder aangeeft:
- welke resultaten bereikt gaan worden;
- wanneer welke resultaten bereikt gaan worden;
- hoe de aanbieder met de cliënt aan de te behalen resultaten werkt/welke activiteiten worden uitgevoerd;
- met welke frequentie de aanbieder met de cliënt aan de te behalen resultaten werkt;
- welke afspraken zijn gemaakt met de mantelzorger(s) en eventuele andere zorgverleners en hoe de opdrachtnemer hier mee samenwerkt;
- of er wijzigingen nodig zijn in de toewijzing van de aanbieder.

De resultaten en doelen hebben betrekking op één of meer van de volgende leefgebieden:
• Persoonlijk functioneren;
• Sociaal functioneren;
• Gezondheid en zelfzorg;
• Verplaatsen en vervoer;
• Wonen;
• Regie bij het huishouden;
• Werk/school;
• Vrije tijd;
• Financiën/administratie;
• Justitie;
• Verslaving;
• Huiselijke relaties.

7. Beschermd thuis en Beschermd wonen

Artikel 24. Doelen/resultaten van de ondersteuning

Ondersteuning bij wonen
Beschermd thuis en Beschermd wonen zijn maatwerkvoorzieningen voor personen die door psychische, sociale of maatschappelijke problemen dag en nacht hulp nodig hebben. Er is altijd sprake van GGZ problematiek, soms in combinatie een licht verstandelijke beperking en/of verslaving. Daardoor is er een verblijf met 24-uurs toezicht en begeleiding in nabijheid noodzakelijk. De nabijheid kan variëren van directe nabijheid tot 24/7 oproepbaarheid.

Het doel van de maatwerkvoorziening is om de cliënt voor te bereiden op zelfstandig wonen en het zo zelfstandig mogelijk aan de maatschappij te laten deelnemen. Deze maatwerkvoorziening wordt gezien als het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning vanuit de Wmo en wordt ingezet als alle andere (combinaties van) maatwerk- en voorliggende voorzieningen niet toereikend zijn.

Resultaten
Er zijn diverse resultaten te definiëren binnen deze maatwerkvoorziening, zoals:
• Bevorderen van het psychisch en psychosociaal functioneren;
• Sociaal netwerk
• Maatschappelijk functioneren
• Zinvolle dagbesteding
• Huiselijke relaties
• Huisvesting en woongedrag
• Administratie en financiën
• Justitie

Artikel 25. Productcategorieën

Beschermd thuis en Beschermd wonen zijn bedoeld voor mensen die tijdelijk niet in staat zijn om zelfstandig (dit wil zeggen: zonder 24/7 toezicht/ begeleiding in de nabijheid) te wonen. Het gaat om de volgende productcategorieën:

• Beschermd thuis Licht
• Beschermd thuis Midden
• Beschermd thuis Zwaar
• Beschermd wonen
• Aanvullend bouwsteen dagbesteding (begeleiding groep)
• Aanvullend bouwsteen wonen
Hieronder volgt een nadere specificatie per productcategorie

Beschermd Thuis Licht
Doelgroep
• Er is sprake van psychische problematiek die dagelijkse begeleiding vraagt, maar niet van een actieve verslaving
• Er kan (terugkerend) sprake zijn van gedragsproblematiek.
• Er is al grotendeels sprake van zelfregie: de cliënt is in staat om tijdig hulp te vragen en kan de hulpvraag meestal uitstellen. Maar de cliënt heeft nog wel de behoefte om ook buiten de planbare begeleidingsmomenten een beroep te kunnen doen op de begeleiding.
• De cliënt heeft een zinvolle daginvulling in de vorm van scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk), of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten en kan hier zelfstandig naar toe.

Begeleiding
• Gemiddelde inzet begeleiding (zowel gepland als ongepland) bedraagt 5 uur per week.
• Begeleiding is al (groten)deels planbaar. De cliënt heeft wel de zekerheid nodig dat begeleiding continu oproepbaar is en indien nodig beschikbaar, maar in de meeste gevallen is de fysieke opvolging uitstelbaar tot de geplande contactmomenten, dan wel is begeleiding op afstand voldoende.
• De begeleiding is gericht op het hanteerbaar houden van de problematiek en/of het voorbereiden van de cliënt op de stap naar zelfstandig wonen (met enkel planbare ambulante begeleiding). Met de cliënt wordt gewerkt aan het behouden, aanleren en/of versterken van vaardigheden die nodig zijn om zo zelfstandig mogelijk te functioneren, te participeren en een bijdrage te leveren aan zijn/ haar omgeving. Indien een netwerk van de cliënt in beeld is, wordt deze betrokken bij de hulpverlening. Als er geen netwerk in beeld is of het is afwezig, dan werkt de aanbieder aan het ontwikkelen van een netwerk.
• De cliënt is grotendeels zelf in staat om invulling te geven aan goed huurderschap en voor de algemene dagelijkse zaken als maaltijden en een veilige en gezonde woonomgeving te zorgen.
• Dagbesteding is geen onderdeel van de Beschermd Thuis-indicatie. In uitzonderlijke gevallen kan in overleg met de uitvoering maatwerk worden toegepast.

Wonen
• De cliënt heeft tijdelijk een woonomgeving nodig die bescherming, stabiliteit en structuur biedt. De begeleiding is op vaste momenten aanwezig en daarbuiten 24/7 bereikbaar en zo nodig beschikbaar (binnen 30 min.).
• De cliënt huurt zelf een woonruimte of betaalt een woonbijdrage aan de zorgaanbieder voor het gebruik van de woonruimte.
• Kenmerkend is dat er sprake is van een aantal personen die bij elkaar in de buurt wonen. Dit kan zijn in één woning met privé en gezamenlijke ruimten of in aparte zelfstandige woningen in elkaars nabijheid (vaak met een gezamenlijke ruimte voor ontmoeting).

Beschermd Thuis Midden
Doelgroep
• Er is sprake van psychische problematiek die intensieve begeleiding vraagt, maar niet van een actieve verslaving
• Er is sprake van gedragsproblematiek, maar deze hoeft niet voortdurend te worden gereguleerd.
• Er is sprake van verminderde zelfregie op diverse gebieden: hulpvragen kunnen nog niet altijd worden uitgesteld.
• De cliënt heeft in veel gevallen een zinvolle daginvulling in de vorm van scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk), of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten, maar moet vaak nog wel worden gestimuleerd om hier naar toe te gaan.

Begeleiding
• Gemiddelde inzet begeleiding (zowel gepland als ongepland) bedraagt 9 uur per week.
• Middels 24/7 begeleiding in nabijheid (direct bereikbaar en beschikbaar binnen 30 min.) kunnen cliënten in een beschermde omgeving voorzichtige stappen gaan zetten in het uitstellen van de hulpvraag.
• De begeleiding is gericht op ontwikkeling het leren omgaan met de problematiek.
• Ten aanzien van de ADL-taken is vooral sprake van toezicht.
• De cliënt wordt ondersteund om invulling te geven aan goed huurderschap.
• Dagbesteding is geen integraal onderdeel van de Beschermd Thuis indicatie. Indien nodig kan Beschermd Wonen-dagbesteding als bouwblok worden toegevoegd aan de indicatie

Wonen
• De cliënt heeft tijdelijk een woonomgeving nodig die bescherming, stabiliteit en structuur biedt. De begeleiding is op vaste momenten gedurende de dag (en eventueel avond) aanwezig. In de nacht is er een slapende wacht in (nabijheid van) de locatie aanwezig. Begeleiding 24/7 bereikbaar en zo nodig beschikbaar Begeleiding heeft binnen 15 minuten contact (telefonisch dan wel fysiek) en kan binnen 30 minuten ter plaatse zijn.
• De cliënt huurt zelf een woonruimte of betaalt een woonbijdrage aan de zorgaanbieder voor het gebruik van de woonruimte.
• Kenmerkend is dat er sprake is van een aantal personen die bij elkaar in de buurt wonen. Dit kan zijn in één woning met privé en gezamenlijke ruimten of in aparte zelfstandige woningen in elkaars nabijheid (vaak met een gezamenlijke ruimte voor ontmoeting).

Beschermd Thuis Zwaar
Doelgroep
• Er is sprake van complexe psychische problematiek (soms i.c.m. LVB) die zeer intensieve begeleiding vraagt, maar niet van een actieve verslaving.
• Er is sprake van ernstige gedragsproblematiek. De problematiek is actief van aard (symptomen zijn duidelijk waarneembaar) en moet voortdurend worden gereguleerd.
• Er is sprake van verlies van zelfregie op diverse gebieden: de cliënt is vaak nog instabiel en zoekende en hulpvragen kunnen vaak nog niet worden uitgesteld.
• De cliënt heeft vaak nog geen zinvolle daginvulling in de vorm van scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk), of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten.

Begeleiding
• Gemiddelde inzet begeleiding (zowel gepland als ongepland) bedraagt 14 uur per week.
• Begeleiding moet direct geboden kunnen worden als de cliënt er om vraagt of als gesignaleerd wordt dat een cliënt per direct hulp nodig heeft (ondanks dat hij/ zij hier mogelijk niet om vraagt).
• De begeleiding is gericht op (herstel van) deelname aan de maatschappij. Met de cliënt wordt gewerkt aan het besef van taken en activiteiten die behoren bij het wonen en participeren.
• Ten aanzien van de ADL-taken is er sprake van aanleveren, stimuleren en toezicht. Hierbij kan gedacht worden aan het aansporen/ motiveren van de cliënt om zich te gaan wassen, douchen en aankleden (niet het daadwerkelijk fysieke hulp bieden bij). Ook het beheer van medicatie kan onderdeel uitmaken van de begeleiding. Er is geen sprake van structureel overnemen van ADL-taken.
• Dagbesteding is geen integraal onderdeel van de Beschermd Thuis-indicatie. Indien nodig kan Beschermd Wonen-dagbesteding als bouwblok worden toegevoegd aan de indicatie.

Wonen
• De cliënt heeft tijdelijk een woonomgeving nodig die bescherming, stabiliteit en structuur biedt. De zorgaanbieder voorziet in 24-uurs aanwezigheid. In de nacht is er een wakende wacht op locatie aanwezig.
• De cliënt huurt zelf een woonruimte of betaalt een woonbijdrage aan de zorgaanbieder voor het gebruik van de woonruimte.
• Kenmerkend is dat er sprake is van een aantal personen die bij elkaar in de buurt wonen. Dit kan zijn in één woning met privé- en gezamenlijke ruimten of in aparte zelfstandige woonruimten in 1 gebouw (meestal met een gezamenlijke ruimte voor ontmoeting).

Beschermd Wonen
Doelgroep
• Er is sprake van hoogcomplexe meervoudige (gestapelde) problematiek: psychische problematiek (soms i.c.m. LVB) waarbij veelal sprake is van een actieve verslaving.
• Er is sprake van ernstige gedragsproblematiek die voortdurend moet worden gereguleerd. De problematiek is actief van aard (symptomen zijn duidelijk waarneembaar).
• Hulpvragen kunnen niet worden uitgesteld. Er is sprake van ernstig verlies van zelfregie: cliënten zijn (tijdelijk) niet in staat om zelf de regie te voeren over diverse leefgebieden.
• De cliënt heeft meestal nog geen zinvolle daginvulling in de vorm van scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk), of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten.
• Zelfstandig wonen is op korte termijn niet haalbaar omdat de cliënt niet in staat is om voor de algemene dagelijkse zaken als maaltijden en een veilige en gezonde woonomgeving te zorgen.
• De problematiek van de cliënt vormt een risico voor de veiligheid van de cliënt als er geen permanent toezicht (24 uur dag) aanwezig is. Veelal ontbreekt bij de cliënt inzicht in de problematiek en de impact ervan op de omgeving.

Begeleiding

• Begeleiding bestaat uit zowel geplande als ongeplande begeleiding. Begeleiding moet direct geboden kunnen worden als de cliënt er om vraagt of als gesignaleerd wordt dat een cliënt per direct hulp nodig heeft (ondanks dat hij/ zij hier mogelijk niet om vraagt).
• Begeleiding is gericht op stabilisatie (het creëren van een veilige woonomgeving), om van daaruit te werken aan herstel. Met de cliënt wordt gewerkt aan het (h)erkennen van de eigen problematiek en het aanleren/ behouden van vaardigheden.
• Ten aanzien van de ADL-taken is er sprake van toezicht, aanleveren en stimuleren. Hierbij kan gedacht worden aan het aansporen/ motiveren van de cliënt om zich te gaan wassen, douchen en aankleden (niet het daadwerkelijk fysieke hulp bieden bij). Ook het beheer van medicatie kan onderdeel uitmaken van de begeleiding. Er is geen sprake van structureel overnemen van ADL-taken.
• Dagbesteding is geen integraal onderdeel van de Beschermd Wonen-indicatie. Indien nodig kan Beschermd Wonen-dagbesteding als bouwblok worden toegevoegd aan de indicatie.

Na 2 jaar begeleiding in deze vorm moet duidelijk zijn wat het perspectief van de cliënt is.
- Wanneer het perspectief is dat afschaling binnen afzienbare tijd niet aan de orde is, wordt een Wlz indicatie aangevraagd.
- Wanneer het perspectief is dat de cliënt door kan stromen naar Beschermd Thuis, dan richt de begeleiding zich in de periode tot afschaling op het aanleren van vaardigheden op het gebied van financiën, wonen, emotionele en sociale ontwikkeling.

Wonen
• Cliënten hebben een woonomgeving nodig die gericht is op veiligheid. De aanbieder voorziet in 24-uurs aanwezigheid van begeleiding in de accommodatie zodat voortdurend ondersteuning en/of toezicht geboden kan worden.
• Het betreft compleet verzorgd verblijf voor cliënten. De aanbieder draagt zorg voor alle zaken gerelateerd aan het wonen: het bieden van een geschikte privé ruimte (inclusief meubels, stoffering en linnengoed), schoonmaak van de privé ruimte, bewassing van linnengoed dat de cliënt in bruikleen heeft, gemeenschappelijke ruimten, inrichting/ onderhoud/ schoonmaak/ reparatie van gemeenschappelijke binnen en buitenruimten, nutsvoorzieningen, tv & internet, maaltijden (drie maaltijden per dag en koffie/thee), verzekeringen/ belastingen en heffingen gerelateerd aan het wonen.

Aanvullende bouwsteen Beschermd Wonen-Dagbesteding
• Bedoeld voor cliënten die nog geen gebruik kunnen maken van participatiemogelijkheden via scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk) of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten.
• Het doel van Beschermd Wonen-dagbesteding is het creëren van een gezond dag- en nachtritme (ritme en regelmaat) en het klaarstomen van cliënten voor andere vormen van participatie (scholing, een leerwerk traject, werk (regulier werk, beschut werk, vrijwilligerswerk of deelname aan vrij toegankelijke dagactiviteiten).
• Activiteiten zijn gericht op persoonlijke ontwikkeling en toename van zelfredzaamheid en sluiten aan bij de interesses en mogelijkheden van de cliënt.
• De dagbesteding wordt in de regel in groepsverband uitgevoerd en vindt plaats buiten de accommodatie waar de inwoner verblijft. In overleg met de Wmo adviseur kan hiervan worden afgeweken als dit in lijn is met het ondersteuningsplan van de cliënt.
• Indien vervoer nodig is wordt dit aanvullend geïndiceerd op basis van daadwerkelijk af te leggen kilometers.
• Deze bouwsteen wordt altijd tijdelijk afgegeven (na zes maanden geëvalueerd).

Aanvullende bouwsteen Wonen
• Bedoeld voor cliënten die door omstandigheden tijdelijk/ nog niet in staat zijn om zelf voor woon- of leefkosten zorg te dragen.
• Het verantwoordelijk maken van de cliënt voor het zorgdragen voor woon- of leefkosten zou een negatieve uitwerking hebben op de behandelings- en begeleidingsdoelen van de cliënt (zou tot escalatie en/of verslechtering van de problematiek van de cliënt kunnen leiden).
• Deze bouwsteen wordt alleen bij uitzondering toegekend en altijd tijdelijk (na zes maanden geëvalueerd).

Artikel 26. Afbakening van de ondersteuning

Ambulante behandeling in het kader van GGZ of verslaving
Naast beschermd thuis en beschermd wonen wordt aan de cliënt in veel gevallen ambulante behandeling geboden in het kader van GGZ of verslavingszorg. Waar nodig wordt de ondersteuning vanuit beschermd thuis of beschermd wonen afgestemd met de behandelaar. Een ambulante GGZ of verslavingsbehandeling valt zelf niet onder de Wmo. Indien een cliënt op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) is

opgenomen in een instelling voor GGZ of verslavingsbehandeling, vallen zowel de begeleiding als de behandeling onder de Zvw en heeft de Wmo geen resultaatsverplichting.

Beschermd wonen vanuit de Wlz
Beschermd wonen vanuit de Wmo is bedoeld voor cliënten waarbij de verwachting is dat zij na afloop van het beschermd thuis of beschermd wonen traject zelfstandig kunnen wonen (zonder 24/7 nabijheid van begeleiding). Indien een cliënt langdurig/ structureel een beschermde woonomgeving nodig heeft, dan dient het beschermd wonen vanuit de Wlz vormgegeven en gefinancierd te worden. De cliënt dient in dit geval een aanvraag te doen voor zorg/ ondersteuning bij het CIZ. Indien een cliënt ondersteuning nodig heeft bij het doen van een Wlz-aanvraag, dan kan de cliënt ondersteund worden door een zorgaanbieder of cliëntondersteuner. Een zorgaanbieder is verplicht om mee te werken aan het doen van een Wlz-aanvraag wanneer de betrokken zorgaanbieder gefinancierd wordt vanuit de Wmo. Er geldt in dit geval geen resultaatverplichting vanuit de Wmo. Indien een aanvraag voor een indicatie voor de Wlz door het CIZ wordt afgewezen dient er alsnog een onderzoek in het kader van de Wmo plaats te vinden.

Zelfstandig wonen
Wanneer de cliënt zelfstandig kan wonen (niet bij een zorgaanbieder) met begeleiding, deze begeleiding hoeft niet 24/7 in de nabijheid te zijn, wordt er tevens geen beschermd thuis of beschermd wonen ingezet. Dit geldt ook wanneer de cliënt geen woning tot zijn beschikking heeft, beschermd wonen en beschermd thuis worden niet ingezet om een woonprobleem op te lossen. De cliënt wordt dan in aanmerking gebracht voor begeleiding individueel en/of begeleiding in groepsverband.

Artikel 27. Bepalen omvang van de ondersteuning

Maatwerk
Voor alle cliënten geldt dat de omvang van de van de beschermd thuis en beschermd wonen indicatie maatwerk is. Er is geen standaardindicatie in een cliëntsituatie, maar er wordt gekeken naar de totale cliëntsituatie. De gemeente stelt samen met de cliënt een gespreksverslag op. Hierin wordt, naast een beschrijving van de aanwezige belemmeringen, hulpvragen en te behalen resultaten, benoemd welke categorie (licht, midden of zwaar en/of bouwsteen) passend is voor cliënt.

Artikel 28. Samenwerkingsverband

Samenstelling samenwerkingsverband
Beschermd wonen is een taak die in een samenwerkingsverband met zes West-Brabantse gemeenten wordt uitgevoerd. Dit samenwerkingsverband bestaat uit:
- Gemeente Bergen op Zoom
- Gemeente Halderberge
- Gemeente Roosendaal
- Gemeente Rucphen
- Gemeente Steenbergen
- Gemeente Woensdrecht

8. Rolstoelvoorzieningen

Artikel 29. Doel/resultaat van de ondersteuning

Ondersteuning bij verplaatsingen
Het doel van een rolstoelvoorziening is het vergroten van de zelfredzaamheid en/of participatie van de cliënt d.m.v. het ondersteunen in verplaatsen.

Verplaatsen in en om de woning

Een rolstoelvoorziening is een hulpmiddel waarvan de primaire functie het rijden is. Het resultaat van een rolstoelvoorziening is dat de cliënt zich kan verplaatsen in de directe leefomgeving (in en om de woning).

Artikel 30. Productcategorieën

Binnen de rolstoelvoorzieningen wordt er onderscheid gemaakt tussen een handbewogen rolstoel (met of zonder hulpmotor) en een elektrische rolstoel.

Handbewogen (duw)rolstoel
Handbewogen (duw)rolstoelen kunnen op grond van gebruiksfrequentie en gebruiksduur nader onderverdeeld worden in:
• Rolstoel kortdurend gebruik (1-2 uur aaneengesloten, enkele dagen per week);
• Rolstoel semipermanent gebruik (4-6 uur aaneengesloten, meerdere tot alle dagen per week);
• Rolstoel permanent gebruik (volledig rolstoelafhankelijk).

Hulpmotoren geven duw- en remondersteuning voor een handbewogen rolstoel waardoor de inspanning voor de begeleider vermindert. Een hulpmotor kan een oplossing zijn om het gewenste resultaat te bereiken wanneer:
• De rolstoelgebruiker niet in staat is zich zelfstandig met een handbewogen of elektrische rolstoel dan wel scootmobiel te verplaatsen en voor zijn verplaatsingen steeds beroep moet doen op een begeleider en/of;
• de begeleider beperkt is in zijn mogelijkheden om deze verplaatsingen te kunnen uitvoeren. Dit kan o.a. door:
- Lichamelijke beperkingen, welke medisch onderbouwd dienen te zijn;
- Een groot verschil tussen grootte en gewicht van rolstoelgebruiker en begeleider.

Elektrische rolstoel
Een elektrische rolstoel is een rolstoelvoorziening voor personen die voor verplaatsingen binnen- en/of buitenshuis grotendeels zijn aangewezen op zittend verplaatsen, belemmeringen ondervinden bij het maken van transfers en daarnaast medisch gezien niet in staat zijn zich adequaat met een handbewogen rolstoel en/of scootmobiel te verplaatsen.
De elektrische rolstoelen zijn onder te verdelen in twee groepen:
• Rolstoelen voor gebruik binnenshuis.
• Rolstoelen voor zowel binnen- als buitenshuis gebruik.

Buggy/kinderwandelwagen
Een buggy en/of een kinderwandelwagen zijn in beginsel algemeen gebruikelijke voorzieningen. Bij het aanwezig zijn van een medische indicatie en indien de algemeen gebruikelijke voorzieningen niet afdoende zijn, kan een buggy of een kinderwandelwagen geïndiceerd worden in het kader van de Wmo.

Artikel 31. Afbakening van de ondersteuning

Kortdurende noodzakelijkheid
In beginsel komen alleen cliënten die door de aard van hun beperking of probleem langdurig op een rolstoel zijn aangewezen hiervoor in aanmerking op grond van de Wmo 2015. Rolstoelen die voor de duur van maximaal 6 maanden nodig zijn, worden verstrekt op grond van de Zorgverzekeringswet (artikel 2.12 lid 2 Regeling zorgverzekering).

Loophulpmiddelen
Als de cliënt een bepaalde afstand te voet (bijvoorbeeld 100 meter) kan afleggen, maar daarna is aangewezen op zittend verplaatsen, dan kan een rolstoelvoorziening verstrekt worden. Het moet dan wel duidelijk zijn dat andere loophulpmiddelen (zoals een rollator) geen oplossing bieden voor het verplaatsingsprobleem. Verschillende loophulpmiddelen kunnen op grond van artikel 2.12 Regeling zorgverzekering worden verstrekt.

Aanpassingen
Er zijn diverse aanpassingen mogelijk aan een rolstoel. Deze kunnen worden onderverdeeld in standaard en individuele aanpassingen:
• Standaard aanpassingen zijn de standaard fabrieksopties op voorzieningen. Hierbij kan gedacht worden aan extra onderdelen die niet standaard op een rolstoel zitten (zoals comfort beensteunen of een werkblad), maar wel noodzakelijk zijn voor de cliënt;
• Individuele aanpassingen zijn op maat gemaakte aanpassingen.

Accessoires
Accessoires zijn doorgaans niet noodzakelijk maar wenselijk en worden daarom ook niet vanuit de Wmo verstrekt.

Vergoeding oplaadkosten accu
Het college verstrekt geen vergoeding voor oplaadkosten van de accu van een elektrische voorziening.

Training
• Bij aflevering van de maatwerkvoorziening zal voldoende instructie en demonstratie worden gegeven.
• Als de rijvaardigheid na de instructie nog steeds onvoldoende is treedt de leverancier in overleg met de gemeente. Indien iemand meer rijlessen nodig heeft, kan dit via eerstelijns ergotherapie aangevraagd worden. Bij goed resultaat naar aanleiding van deze lessen kan de rijvaardigheid opnieuw worden beoordeeld alvorens de Wmo tot verstrekking van een voorziening overgaat.

Onderhoud, reparatie en verzekering
Rolstoelen die door het college verstrekt worden in natura (bruikleen), worden door de leverancier onderhouden, indien nodig gerepareerd en (bij een elektrisch aangedreven rolstoel) voorzien van een verzekering. Kosten voor onderhoud, reparatie en (bij een elektrisch aangedreven middel) verzekering van voorzieningen die in de vorm van een pgb worden verstrekt, worden vergoed tot aan de kostprijs van zorg in natura. Het pgb wat wordt verstrekt is dus inclusief onderhoud, reparatie en verzekering voor een periode van 7 jaar.

Gebruik voorziening in het buitenland
Het college heeft een resultaatsverplichting ten aanzien van het leven van alledag. Bezoek aan het buitenland behoort –behoudens bewoners van grensstreken- niet tot het leven van alledag. Er rust dus in principe geen resultaatsverplichting op het college ten aanzien van het vervoer van en naar het buitenland en verplaatsingen in het buitenland. Voor hulp bij calamiteiten over de grens in het dagelijks gebruik (tot max 30 km) worden met de leverancier afspraken gemaakt over noodhulp. Indien een cliënt zijn voorziening wenst mee te nemen op bijvoorbeeld vakantie naar het buitenland, dan is cliënt zelf verantwoordelijk voor eventuele reparaties en/of onderhoud en verzekering van de voorziening in het buitenland. Hierover zal de cliënt zelf afspraken moeten maken met de leverancier van de voorziening.

Artikel 32. Bepalen omvang van de ondersteuning

Categoriebepaling
Wanneer na onderzoek blijkt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is in verband met de verplaatsingsbehoefte van de cliënt, wordt door de Wmo adviseur de categorie van de voorziening bepaald (volgens de categorie-indeling zoals afgesproken met de leverancier) en wordt er, indien nodig, een programma van eisen opgesteld.

Selectie
Er wordt een verzoek bij de leverancier ingediend voor passing en selectie van de goedkoopste adequate maatwerkvoorziening passend bij de aandoeningen, beperkingen en belemmeringen in relatie tot de verplaatsingsbehoefte van de cliënt.

9. Sportvoorzieningen

Artikel 33. Doel/resultaat van de ondersteuning

Sporten = participeren
Het doel van een sportvoorziening is het ondersteunen van de cliënt in het uitoefenen van sport, waardoor de cliënt zo lang mogelijk kan participeren.

Resultaat

Sporten kan voor een cliënt met beperkingen moeilijker en/of duurder zijn dan voor een persoon zonder beperkingen. Wanneer het voor de cliënt zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om voldoende te participeren in de maatschappij, kan het college een sportvoorziening verstrekken. Het resultaat van een sportvoorziening is het opheffen of verminderen van belemmeringen die een cliënt ondervindt bij het uitoefenen van sport.

Artikel 34. Productcategorieën

Onder een sportvoorziening vallen diverse producten.

Sportrolstoelen
Bij diverse sporten, zoals bijvoorbeeld hockey, tennis, of rugby kan een sportrolstoel uitkomst bieden.

Overige hulpmiddelen
Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een roadrunner.

Lidmaatschap sportvereniging
Om aanspraak te maken op een sportvoorziening dient de cliënt lid te zijn van een gehandicaptensportvereniging en een bewijs van lidmaatschap te tonen.
Het kan echter voorkomen dat er geen actieve vereniging in de regio aanwezig is en dat iemand daardoor besluit om individueel te gaan sporten. Indien uit gedegen onderzoek blijkt dat iemand zijn sportbeoefening niet in verenigingsverband hoeft uit te oefenen (bijvoorbeeld iemand die in het verleden altijd aan individueel hardlopen heeft gedaan en dit nu middels handbiken weer op wil gaan pakken) dan kan er een uitzondering worden gemaakt op de regel dat iemand te allen tijde lid moet zijn van een vereniging. Indien een sport individueel beoefent wordt dienen er wel omstandigheden te zijn waardoor de sport bijdraagt aan het maatschappelijk participeren.

Artikel 35. Afbakening van de ondersteuning

Reguliere voorziening
Voor sporten die door de cliënt ook beoefend kunnen worden met een reguliere voorziening worden wordt geen sportvoorziening verstrekt.

Mogelijkheden vanuit gehandicaptenplatforms en/of verenigingen
Indien er mogelijkheden zijn om gebruik te maken van voorzieningen vanuit gehandicaptenplatforms, landelijke sportverenigingen, de gehandicaptenvereniging of via andere voorliggende voorzieningen zoals Uniek Sporten (eventueel te leen), hoeft er door het college geen sportvoorziening vanuit de Wmo te worden verstrekt.

Actieve en regelmatige sportbeoefening
De cliënt moet aantonen dat er sprake is van een actieve en regelmatige sportbeoefening. Een zitski die jaarlijks eenmaal gebruikt wordt om op wintersport te gaan, valt buiten de doelstelling van participatie en zelfredzaamheid.

Topsport
Indien er sprake is van topsportbeoefening (zoals bijvoorbeeld deelname aan een WK of Paralympics) dan ligt het in de lijn dat de cliënt hiervoor sponsoren werft, er is geen verplichting voor het college om dergelijke voorzieningen te faciliteren.

Artikel 36. Bepaling omvang van de ondersteuning

Persoonlijke sportieve behoeften
Wanneer een melding wordt gedaan voor een sportvoorziening wordt er onder meer gekeken naar de sportieve behoeften van de cliënt. Indien een cliënt geen sport beoefende voordat de beperkingen optraden, is er niet per definitie een verplichting de cliënt te compenseren voor deze belemmeringen. Immers, doordat cliënt niet sportte voordat de beperkingen optraden, zijn er ook geen belemmeringen op het gebied van het sporten. Uiteraard dient er wel onderzoek te worden gedaan naar de participatiewensen en –mogelijkheden van de cliënt.

Vervanging sportvoorziening
Een sportvoorziening wordt maximaal eens per vijf jaar verstrekt. Bij een verzoek tot vervanging van de sportvoorziening zal te allen tijde worden beoordeeld of de sportvoorziening technisch en ergono-

misch gezien aan vervanging toe is. Het is niet per definitie de bedoeling om een sportvoorziening elke vijf jaar te vervangen.

10. Vervoersvoorzieningen

Artikel 37. Doel/resultaat van de ondersteuning

Ondersteuning bij vervoer
Het doel van een vervoersvoorziening is het realiseren van een situatie waarin de cliënt middels ondersteuning in het vervoer in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie.

Verplaatsen in directe woon- of leefomgeving
Het resultaat van een vervoersvoorziening is dat de cliënt zich kan verplaatsen in zijn directe woon- of leefomgeving. Het gaat hierbij om verplaatsingen van alle dag, zoals:
• Vervoer om boodschappen te doen;
• Bezoeken van vrienden en familie;
• Vervoer naar clubs en sociaal-culturele instellingen;
• Recreatieve verplaatsingen;
• Vervoer van en naar medische behandelaars.

Artikel 38. Productcategorieën

Onder vervoersvoorzieningen vallen diverse producten.

(Rolstoel)taxivervoer
Het (rolstoel)taxivervoer wordt uitgevoerd in de vorm van collectief Kleinschalig Collectief Vervoer KCV ook wel 'Deeltaxi' genoemd. Het KCV is in de meeste gevallen een toepasselijke voorziening om aan de ondersteuningsbehoefte van een cliënt te voldoen.

Een cliënt kan bij gebruik van het KCV op twee manieren worden begeleid:
• door een sociale begeleider;
• door een verplichte begeleider.

De behoefte aan begeleiding vóór of na de rit is geen reden voor verplichte begeleiding in het kader van de Wmo. Een uitzondering op deze regel is iemand die in een zelfstandig wooncomplex woont en niet in staat is om zich zelfstandig van de voordeur van de woning naar de centrale hal te verplaatsen en ditzelfde probleem op plaats van bestemming ondervindt. Deze persoon kan in aanmerking komen voor een indicatie verplichte begeleiding als hij zelf geen maatregelen kan treffen voor deze belemmeringen. Wanneer de cliënt behoefte heeft aan een begeleider na de rit (bijvoorbeeld bij het winkelen), dan is het meenemen van deze zogenaamde sociale begeleider wel mogelijk tegen hetzelfde Wmo-tarief per kilometer. Indien de cliënt een indicatie heeft voor verplichte begeleiding, is het de cliënt niet toegestaan om zonder begeleiding te reizen (dit zal worden geweigerd door de vervoerder).

Indien er een medisch onderbouwde reden is voor een contra-indicatie voor het KCV, kan het college een alternatieve vervoersvoorziening verstrekken. Als richtlijn kunnen onderstaande gevallen als contra-indicatie voor het KCV gezien worden:
• Sociaal storend gedrag (agressie, onrust, decorumverlies e.d.) dat niet door middel van persoonlijke begeleiding te corrigeren is. Dit betreft met name gevolgen van een handicap die voor medepassagiers storend zijn. Het betreft hier meer een sociaal-maatschappelijk probleem, met een zeer directe en aanwijsbare medische achtergrond.
• (Onbeheersbare) incontinentie voor faeces en/of geuroverlast door faeces of urine.
• Medicijngebruik direct noodzakelijk, toe te dienen door een derde.
• Aantoonbare fobische klachten die geen behandelingsoptie hebben.
• Infectiegevoeligheid indien samen reizen met meerdere personen extra infectiegevaar oplevert welke gezondheidsschade kunnen aanrichten. Criteria kunnen zijn:
- Ernstige COPD klachten met recidiverende longontsteking en/of zuurstofgebruik.

- Gebruik van cytostatica.
- Ernstige aangetoonde bronchiale hyperreactiviteit, waarbij de benauwdheidklachten verergeren door luchtjes van andere passagiers (parfumallergie).
- Relatief frequente insulten (meer dan 1 à 2 maal per week) bij optimaal ingestelde epilepsiemedicatie.
- Minder dan 1 uur zonder verzorging kunnen reizen (verzorging die niet tijdens de rit geboden kan worden).

Aanpassing van de auto
Een cliënt kan in aanmerking komen voor aanpassing van de eigen auto indien KCV of een alternatieve vervoersvoorziening niet voldoende zijn om het gewenste resultaat te bereiken. In dat geval dient de cliënt of iemand in het huishouden over een geldig rijbewijs te beschikken. Het maakt niet uit of de cliënt zelf de auto bestuurt of als passagier wordt vervoerd met de auto.
Een onderscheid wordt gemaakt tussen autofaciliteiten en autoaanpassingen. Autofaciliteiten zijn niet specifiek voor personen met een beperking ontwikkelde voorzieningen, die ook door personen zonder beperkingen worden aangeschaft. Autoaanpassingen zijn specifiek voor personen met een beperking ontwikkeld.

Hulpmiddelen t.b.v. vervoer
Er zijn diverse hulpmiddelen beschikbaar die een cliënt kunnen ondersteunen in het verplaatsen in zijn/haar directe leefomgeving. Voorbeelden zijn een scootmobiel of een fietsvoorziening.

Artikel 39. Afbakening van de ondersteuning

Algemene vervoersmiddelen
Bij de beoordeling van de aanspraak op een vervoersvoorziening wordt bezien of een algemeen gebruikelijk vervoersmiddel, zoals bijv. een fiets (met hulpmotor), brommer of een deelscootmobiel een adequaat vervoermiddel is voor de cliënt.
Ook wordt bij de beoordeling onderzocht of het reguliere Openbaar Vervoer (OV) kan worden gebruikt en of de cliënt het OV te voet, per fiets of per bus kan bereiken.

De cliënt wordt in staat geacht om het openbaar vervoer te kunnen bereiken wanneer hij zelfstandig, al dan niet met hulpmiddelen en in een redelijk tempo, 800 meter kan lopen.

Vervoer in het kader van begeleiding groep
Dit vervoer maakt onderdeel uit van de indicatie voor begeleiding groep en wordt daarom niet als aparte vervoersvoorziening aangemerkt. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit vervoer ligt bij de zorgaanbieder die de begeleiding groep uitvoert.

Bewoners Wlz-instelling
Voor het verstrekken van KCV wordt geen onderscheid gemaakt tussen bewoners in een Wlz-instelling en overige Wmo-doelgroepen.

Reikwijdte (rolstoel)taxi vervoer KCV
Met het KCV mag tegen een gereduceerd tarief naar een locatie worden gereisd die zich maximaal 25 kilometer (5 OV-zones) vanaf het woonadres bevindt. Als een cliënt verder van huis wil, dan is er Valys. Naast het Valys taxivervoer biedt Valys ook verschillende mogelijkheden om de taxi te combineren met de trein (met of zonder begeleiding).

Verzekering, onderhoud en reparatie, keuringskosten en kosten aanpassen rijbewijs bij autoaanpassingen
De kosten van verzekering van een auto, verzekering van de autoaanpassingen, motorrijtuigenbelasting, herstel van beschadigingen en reparatie komen niet voor vergoeding op grond van de Wmo in aanmerking. Onderhoud en reparatie van de in het kader van de Wmo aangebrachte autoaanpassingen worden wel vergoed. Dit zijn immers kosten die de cliënt niet zou hebben op het moment dat deze aanpassingen niet nodig zouden zijn geweest.

Onderhoud met betrekking tot niet Wmo gerelateerde zaken komt niet voor vergoeding vanuit de Wmo in aanmerking. Hier dient de cliënt zelf rekening mee te houden en van de cliënt wordt verwacht dat hij zelf voorziet in de kosten van onderhoud.

Indien de cliënt zelf rijdt, dient hij zelf (bij het CBR of de Afdeling burgerzaken van de gemeente) na te gaan in hoeverre de autoaanpassing leidt tot een aantekening op zijn rijbewijs. De kosten van het aanpassen van het rijbewijs zijn voor rekening van de cliënt.

Onderhoud, reparatie en verzekering hulpmiddel

Hulpmiddelen die door het college verstrekt worden in natura (bruikleen), worden door de leverancier onderhouden, indien nodig gerepareerd en (bij een elektrisch aangedreven middel) voorzien van een verzekering.
Kosten voor onderhoud, reparatie en (bij een elektrisch aangedreven middel) verzekering van voorzieningen die in de vorm van een pgb worden verstrekt, worden vergoed op declaratiebasis.

Vergoeding oplaadkosten accu hulpmiddel
Het college verstrekt geen vergoeding voor oplaadkosten van de accu van een hulpmiddel.

Training
• Bij aflevering van de maatwerkvoorziening zal voldoende instructie en demonstratie worden gegeven.
• Als de rijvaardigheid na de instructie nog steeds onvoldoende is treedt de leverancier in overleg met de gemeente. Indien iemand meer rijlessen nodig heeft, kan dit via eerstelijns ergotherapie aangevraagd worden. Bij goed resultaat naar aanleiding van deze lessen kan de rijvaardigheid opnieuw worden beoordeeld alvorens de Wmo tot verstrekking van een voorziening overgaat.

Gebruik hulpmiddel in het buitenland
Het college heeft een resultaatsverplichting ten aanzien van het leven van alledag. Bezoek aan het buitenland behoort –behoudens bewoners van grensstreken- niet tot het leven van alledag. Er rust dus in principe geen resultaatsverplichting op het college ten aanzien van het vervoer van en naar het buitenland en verplaatsingen in het buitenland. Voor hulp bij calamiteiten over de grens (max 30 km) in het dagelijks gebruik (klant woont in een grensstreek) worden met de leverancier afspraken gemaakt over noodhulp. Indien een cliënt zijn voorziening wenst mee te nemen op bijvoorbeeld vakantie naar het buitenland, dan is cliënt zelf verantwoordelijk voor eventuele reparaties en/of onderhoud en verzekering van de voorziening in het buitenland. Hierover zal de cliënt zelf afspraken moeten maken met de leverancier van de voorziening.

Artikel 40. Bepalen omvang van de ondersteuning

Persoonlijke vervoersbehoefte
Wanneer een melding wordt gedaan in verband met een vervoersprobleem wordt er onder meer gekeken naar de zelfstandige vervoersbehoefte van de cliënt. Hierbij houdt het college rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de cliënt. Er zijn twee terreinen waarop een belemmering van vervoer mogelijk is:
• Vervoer op korte en middellange afstand (tussen de 0 en 1.500 meter); in de woonomgeving, het loop- en fietsvervoer.
• Vervoer op langere afstand (1500 meter tot +/- 20 km); de afstand waarvoor personen zonder beperking het openbaar vervoer of auto zouden nemen.
Het is mogelijk dat de cliënt op beide afstanden belemmeringen ondervindt. Dit kan tot gevolg hebben dat de cliënt voor beide terreinen gecompenseerd moet worden.

Omvang (rolstoel)taxivervoer (KCV)
Voor zowel het (rolstoel)taxivervoer middels zorg in natura als middels een pgb geldt een maximum aan het aantal kilometers dat cliënten per jaar kunnen reizen. Het maximum aantal kilometers per jaar bedraagt 1.500 kilometer.

Omvang autoaanpassing
In het geval van autoaanpassingen (m.u.v. een speciale autostoel), moet de noodzaak van de aanpassingen ten behoeve van een volwassene blijken uit de zogenaamde restreintbepalingen die het Centraal Bureau Rijvaardigheden (CBR) op het rijbewijs heeft gezet. Restreintbepalingen zijn de beperkende voorwaarden waaraan de auto van een persoon met een beperking moet voldoen. Als de auto door middel van aanpassingen niet voldoet aan die bepalingen mag de persoon waar het over gaat, niet met die auto rijden.

Een auto zal slechts worden aangepast indien aannemelijk is dat de auto nog (minimaal) 7 jaar gebruikt kan worden en deze in het bezit is van de cliënt of iemand binnen de leefeenheid. Hierbij wordt overigens wel afgewogen wat de kosten van de aanpassing zijn in relatie tot de leeftijd van de auto. Indien de verwachting is dat de auto op basis van de leeftijd geen 7 jaar meer mee gaat, kan het aanpassen van de auto mogelijk toch worden uitgevoerd als er sprake is van relatief lage kosten voor de aanpassing.

Bij een verzoek tot vervanging van de autoaanpassing zal te allen tijde worden beoordeeld of de aanpassingen technisch en ergonomisch gezien aan vervanging toe zijn. Het is niet per definitie de bedoeling om autoaanpassingen elke zeven jaar te vervangen.

Bij vervanging van de auto dient, bij autoaanpassingen die uitwisselbaar zijn, bekeken te worden of de aanpassingen overzetbaar zijn. Eenzelfde aanpassing wordt in principe maximaal eens per zeven jaar verstrekt. Bovendien zal worden beoordeeld of cliënt nog steeds is aangewezen op een dergelijke voorziening of dat er gezien de gewijzigde omstandigheden een andere, mogelijk goedkopere, oplossing noodzakelijk is.

Omvang hulpmiddel
Wanneer na onderzoek blijkt dat een hulpmiddel noodzakelijk is in verband met de vervoersbehoefte van de cliënt, wordt door de Wmo adviseur de categorie van het hulpmiddel bepaald (volgens de categorie-indeling zoals afgesproken met de leverancier, bijvoorbeeld in het geval van een scootmobiel: in en om de woning, standaard, extra geveerd en bijzondere uitvoering, of in het geval van een fietsvoorziening: volwassene en kind, tweewielers of driewieler, met of zonder hulpmotor, zitunit kind) en wordt er, indien nodig, een programma van eisen opgesteld.
Er wordt een verzoek bij de leverancier ingediend voor passing en selectie van de goedkoopste maatwerkvoorziening passend bij de aandoeningen, beperkingen en belemmeringen in relatie tot de vervoersbehoefte van de cliënt.

Snelheid scootmobiel
Een scootmobiel wordt standaard afgesteld op een snelheid van 12 km/h. Er kan voor gekozen worden om de snelheid te verlagen naar 8 km/h, bijvoorbeeld indien iemand voornamelijk binnenshuis (bijv. in een verzorgingstehuis) rijdt en slechts korte afstanden in de direct omgeving rijdt. Het is dan niet noodzakelijk om 12 km/h te kunnen rijden. Verkeersinzicht en reactievermogen kunnen ook reden zijn om de snelheid af te stellen op 8 km/h.

Indien cliënt een scootmobiel in bruikleen heeft en een aanvraag indient voor de verhoging van de snelheid naar maximaal 15 km/h zal dit op basis van behoefte, rijgeschiktheid en rijvaardigheid worden beoordeeld. Indien het technisch gezien mogelijk is, kan bij uitzondering de snelheid worden verhoogd naar maximaal 15 km/h. Wanneer de scootmobiel van de cliënt maximaal 12 km/h kan en niet op 15 km/h kan worden afgesteld, zal er géén andere scootmobiel aan de cliënt worden verstrekt.
In principe wordt iemand voldoende gecompenseerd in zijn beperking met een scootmobiel die is afgesteld op 12 km/h, maar er wordt altijd getoetst of verhoging van de maximale snelheid wenselijk of noodzakelijk is. Indien er geen noodzaak is tot het verhogen van de maximale snelheid, dan zal de snelheid 12km/h blijven.

11. Woonvoorzieningen

Artikel 41. Doel/resultaat van de ondersteuning

Zelfredzaamheid en participatie in de eigen leefomgeving
Het doel van een woonvoorziening is het realiseren van een woonsituatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

Opheffen/ verminderen belemmeringen in woning
Het resultaat van een woonvoorziening is het opheffen of verminderen van belemmeringen die een cliënt ondervindt bij het normale gebruik van de woning.

Artikel 42. Productcategorieën

Woningaanpassing (aard- en nagelvaste voorzieningen)
Bij een cliënt die belemmeringen ondervindt bij het normale gebruik van de eigen woning of (particuliere) huurwoning kan een aard- en nagelvaste aanpassing aan de woning worden gedaan.

Los hulpmiddel t.b.v. wonen
Losse woonvoorzieningen zijn voorzieningen die niet op enigerlei wijze aan de woning vastgezet zijn, zoals verrijdbare tilliften, badplanken. Ook een traplift valt onder de losse woonvoorzieningen (in verband met de her inzetbaarheid van trapliften).

Verhuisprimaat
Wanneer verhuizen een geschikte oplossing is en goedkoper is dan het verstrekken van één of meerdere maatwerkvoorzieningen dan geldt het primaat verhuizen. Het verhuisprimaat is in principe van toepassing zodra de benodigde woningaanpassingen boven het bedrag van €2.500,- uit komt. In artikel 44 wordt dit verder toegelicht.

Verhuishulp
De cliënt op wie het verhuisprimaat van toepassing is kan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van het verhuizen en de inrichtingskosten.

Artikel 43. Afbakening van de ondersteuning

Zelf zorgen voor een woning
Het uitgangspunt is dat iedereen zelf zorg dient te dragen voor een woning. Dit geldt tevens voor een mantelzorgwoning. Indien er geen woning is, is het niet de taak van het college om voor een woning te zorgen.

Zelfstandige woonruimte
Een zelfstandige woonruimte is het uitgangspunt. Hieronder wordt verstaan die zelfstandige woonruimte, die in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig wordt aangemerkt. Dit geldt ook voor particuliere collectieve woonvormen (niet vallende onder de Wet langdurige zorg) die wat betreft woonfunctie vergelijkbaar zijn met zelfstandige woonruimten.

Woonwagen
Het college kan een maatwerkvoorziening in de aanpassingskosten van een woonwagen verlenen indien:
- De technische levensduur van de woonwagen nog minimaal 5 jaar is;
- De standplaats niet binnen 5 jaar voor opheffing in aanmerking komt;
- De woonwagen ten tijde van de indiening van de melding bij de gemeente op een standplaats stond;
- De hoofdbewoner van een woonwagen valt onder de doelgroep zoals vermeld in de Huisvestingswet.

Uitgesloten woonruimten
Uitgangspunt is dat een maatwerkvoorziening langdurig door de cliënt moet kunnen worden gebruikt. Voor onder meer woningen/ woonruimten zoals hieronder genoemd, geldt dat deze in principe niet voor langdurig gebruik worden aangemerkt en wordt er geen maatwerkvoorziening verstrekt:
- Hotels/pensions;
- trekkerswoonwagens;
- leef- en woongemeenschappen (of daarmee vergelijkbare woonvormen zoals een klooster);
- tweede woningen;
- anti-kraakwoningen;
- vakantiewoningen en recreatiewoningen.

Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Voor woningen met een recreatiebestemming geldt in principe dat deze niet voor langdurig gebruik worden aangemerkt. Echter, indien de cliënt staat ingeschreven op het adres van de recreatiewoning en/of het zijn hoofdverblijf is en uit onderzoek blijkt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, dient uiteraard de afweging woningaanpassing of verhuizing te worden gemaakt. Verstrekking van losse woonvoorzieningen is wel mogelijk, aangezien deze bij verhuizing meegenomen kunnen worden en hierdoor langdurig te gebruiken zijn.

Aanpassing in ADL-clusterwoningen
In ADL-clusters kunnen vanuit de Wmo maatwerkvoorzieningen worden verstrekt. Verzorging en verpleging in ADL-clusters valt onder de Zvw.

Aanbouw
Wanneer vanwege ondervonden belemmeringen een aanbouw aan een bestaande woning de goedkoopst adequate oplossing is, worden in principe onderstaande maxima aangehouden. Deze zijn gebaseerd op de richtlijnen uit het Handboek van Toegankelijkheid.

Soort vertrek	Bij aanbouw (aantal m2)
Woonkamer	30 m2
Keuken	10 m2
1-persoonsslaapkamer	10 m2

2-persoonsslaapkamer	18 m2
Toiletruimte	2 m2
Natte cel: Wastafelruimte Doucheruimte	 2 m2 3 m2
Entree/hal/gang	5 m2
Berging	6 m2

Nieuwbouw
Wanneer de belanghebbende een woning wil (laten) bouwen en deze als gevolg van de aan te brengen bouwkundige of woontechnische voorzieningen groter moet zijn, kan hiermee rekening worden gehouden bij de bouw. Bouwkundige of woontechnische voorzieningen worden dan niet vergoed.

Normaal gebruik
Onder het normale gebruik van de woning worden in ieder geval de normale (elementaire) woonfuncties verstaan zoals slapen, eten en lichaamsreiniging. Ook aanpassingen aan gemeenschappelijke ruimten die noodzakelijk zijn om de individuele woning van de cliënt te kunnen bereiken (uitgezonderd woongebouwen die specifiek zijn bedoeld voor gehandicapten en senioren) kunnen in het kader van de Wmo worden verstrekt. Het gebruiken van een hobby-, logeer- of recreatieruimte valt niet onder het normale gebruik van de woning ingevolge de Wmo.

Stallingsruimte
Als de cliënt voor zijn participatie of zelfredzaamheid afhankelijk is van een vervoermiddel zoals een scootmobiel of driewielfiets of afhankelijk is van een elektrische rolstoel voor verplaatsingen buitenshuis, moet de cliënt kunnen beschikken over een adequate stallingruimte. Het vervoermiddel of de rolstoel moet daarbij beschermd zijn tegen diefstal, vernieling en weersinvloeden. Dat betekent dat er sprake moet zijn van stalling in een afgesloten ruimte, afgesloten tuin, garage) en/of een (af)dak waar de maatwerkvoorziening onder gestald kan worden. In dat geval valt het gebruik van een schuur/berging ten behoeve van het stallen van een maatwerkvoorziening wel onder het normale gebruik van de woning als voortvloeisel vanuit het toekennen van de maatwerkvoorziening (vaak eist de leverancier van de maatwerkvoorziening een geschikte stalling voor de maatwerkvoorziening). De stallingruimte moet voor de cliënt bereikbaar zijn.

Trapliften
Wanneer een traplift noodzakelijk is kan deze verstrekt worden in bruikleen. Er wordt maximaal één traplift toegekend. Wanneer meer trapliften noodzakelijk zijn om adequaat gebruik te maken van de woning dan is het verhuisprimaat van toepassing . Wanneer er sprake is van het plaatsen van een traplift zal ook altijd worden beoordeeld of er andere aanpassingen in de woning noodzakelijk zijn. Als dat het geval is kan het zijn dat het primaat van verhuizen wordt toegepast.

Bezoekbaar maken woning
De gemeente is in principe niet verantwoordelijk voor het bezoekbaar maken van een woning. Wanneer uit onderzoek blijkt dat de Wlz-indicatie ontoereikend is voor het maatschappelijk participeren en het bezoekbaar maken van de woning noodzakelijk is om te voldoen aan een aanvaardbare participatie, dan is het bezoekbaar maken van de woning mogelijk.

Bezoekbaar houdt in dat de cliënt toegang tot de woning, de woonkamer en het toilet heeft. Er worden geen aanpassingen vergoed om logeren mogelijk te maken. Tevens worden er geen bouwkundige aanpassingen verricht.
Tevens gelden bij het bezoekbaar maken van een woning de volgende voorwaarden:
- De gemeente is enkel verantwoordelijk indien de cliënt in een Wlz-instelling woont gevestigd in de gemeente Bergen op Zoom
- De woning die bezoekbaar gemaakt wordt, kan zich in een andere gemeente bevinden.
- Er is niet al een andere woning voor de cliënt bezoekbaar gemaakt.

De maximale vergoeding voor het bezoekbaar maken van de woning is €1.500,-.

Onderhoud, reparatie en verzekering van losse hulpmiddelen
Voorzieningen die door het college verstrekt worden in natura worden door de leverancier onderhouden en indien nodig gerepareerd. Kosten voor onderhoud, reparatie van voorzieningen die in de vorm van een pgb worden verstrekt, worden vergoed op declaratiebasis. Indien mogelijk dient een benodigde reparatie vooraf te worden aangegeven om te kunnen bepalen of reparatie of vervanging de goedkoopst adequate oplossing op lange termijn is. Ter voorkoming dat de reparatiekosten hoger uitvallen dan de kostprijs en/of de te verwachten levensduur van de voorziening.

Artikel 44. Bepalen omvang van de ondersteuning

Levensduur woning
Als uit het onderzoek aanpassing van een badkamer of een keuken noodzakelijk blijkt, wordt rekening gehouden met de "algemeen gebruikelijk te achten levensduur van de te vervangen voorziening". Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de afschrijvingstermijnen Beleid huurverhoging na Woonverbetering zoals opgenomen in bijlage 2. De afschrijvingstermijnen zijn richtlijnen, een en ander is mede afhankelijk van de kwaliteit van het materiaal en het uitvoeringsniveau. Als die voorziening deze levensduur heeft bereikt, dan is er sprake van een algemeen gebruikelijke renovatie en dient de cliënt de kosten daarvan zelf te betalen. Als de gebruikelijke levensduur echter nog niet geheel is verstreken, wordt rekening gehouden met de reeds verlopen afschrijvingstermijn. Dat betekent dat naarmate de te vervangen voorziening ouder is, er een korting toegepast wordt:
• 100% bekostiging indien de te vervangen voorziening ¼ van de afschrijvingstermijn nog niet heeft bereikt met een maximum van 4 jaar;
• 75% bekostiging indien de te vervangen voorziening ¼ van de afschrijvingstermijn heeft bereikt;
• 50% bekostiging indien de te vervangen voorziening ½ van de afschrijvingstermijn heeft bereikt;
• 25% bekostiging indien de te vervangen voorziening ¾ van de afschrijvingstermijn heeft bereikt;
• 0% bekostiging indien de te vervangen voorziening de afschrijvingstermijn heeft bereikt.

Het gaat in alle gevallen om een vergoeding op het uitvoeringsniveau van sociale woningbouw.

Achterstallig onderhoud
Het college hoeft geen woonvoorziening te verstrekken als de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud of wanneer de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen.

Nieuwbouw/ renovatie vs. bestaande bouw
Bij nieuwbouw of bij vervanging in verband met renovatie, wordt door het college alleen de meerprijs van de aangepaste voorziening ten opzichte van een standaard voorziening vergoed. Hierbij wordt meegewogen wat iemands eigen mogelijkheden zijn om uit oogpunt van kosten zelf in de meerkosten van de voorziening te voorzien.
Bij bestaande bouw zal (indien noodzakelijk) de gehele aan te passen voorziening worden vergoed. Ook het eventueel aanhelen van de vloeraankleding en muurtegels vallen binnen deze vergoeding. Bij het vaststellen van de vergoeding, wordt rekening gehouden met de afschrijving van de te vervangen voorziening.

Voorzieningenniveau
Het uitrustingsniveau in de sociale woningbouw is het uitgangspunt. Dit niveau is vastgesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Woningaanpassingen die op dat uitrustingsniveau worden verstrekt, zijn in beginsel van voldoende kwaliteit. Meerkosten of andere woningaanpassingen hoeven niet te worden verstrekt. Geen maatwerkvoorziening wordt toegekend voor zover deze betrekking heeft op een hoger niveau dan het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw. Indien de cliënt een hoger uitrustingsniveau wenst, dient cliënt het verschil zelf te bekostigen. Voorwaarden zijn dan wel dat aan het programma van eisen wordt voldaan, de voorziening adequaat is en van vergelijkbare kwaliteit is als de geïndiceerde voorziening.

Afweging woningaanpassing of verhuizing
Om te kunnen bepalen wat in de situatie van de cliënt de goedkoopst adequate oplossing is met betrekking tot de door hem ervaren belemmeringen in de huidige woning, maakt het college na onderzoek een afweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen naar een geschikte(re) woning anderzijds. Uit het onderzoek van de Wmo adviseur zal blijken welke maatwerkvoorziening in de situatie van de cliënt de goedkoopst adequate is om het te bereiken resultaat te behalen.

Bij de afweging tussen woningaanpassing of primaat verhuizen worden o.a. de volgende factoren meegewogen:
- Beschikbaarheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen. Dit binnen een medisch aanvaardbaar termijn
- Kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen; wanneer de kosten gelijk aan of meer dan €2.500,- is verhuizen het primaat
- Verandering in woonlasten
- Sociale omstandigheden zoals mantelzorg in de omgeving, aanwezigheid/afstand tot voorzieningen
- De wil van cliënt om te verhuizen. Wanneer verhuizen de meest compenserende oplossing is, gezien de weging van alle andere factoren, kan om deze reden het primaat verhuizing toch worden toegepast.
- Overige persoonlijke omstandigheden

Het college geeft, indien de noodzaak tot verhuizen aanwezig is, na onderzoek aan de woningcorporatie door naar wat voor type woning de cliënt dient te verhuizen. De cliënt kan bij de woningcorporatie een verhuisurgentie verkrijgen. Voor het accepteren van de woning, zal de cliënt het college op de hoogte moeten stellen zodat het college kan beoordelen of de woning voldoet aan de gestelde eisen.

Verhuizen naar een geschikte woning
Indien een cliënt uit de eigen woning verhuist, dient de cliënt rekening te houden met zijn/haar situatie bij de keuze van de te betrekken woning. Er wordt vanuit gegaan dat de cliënt rekening houdt met zijn beperkingen en te verwachten belemmeringen in de toekomst (voor zover aannemelijk gezien de bestaande aandoeningen). Het college kan, indien gewenst, vooraf ondersteuning bieden om een programma van eisen voor de nieuwe woning op te stellen waar cliënt rekening mee dient te houden bij de keuze voor een medisch gezien geschikte woning.

Financiële tegemoetkoming verhuis- en inrichtingskosten
Een cliënt komt in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming als dit voldoende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt en als verhuizen voorrang heeft op het aanpassen van de woning (verhuisprimaat) en een verhuiskostenvergoeding noodzakelijk is gebleken. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:
• U hebt lang¬du¬ri¬ge, aan¬toon¬ba¬re pro¬ble¬men in het nor¬ma¬le ge¬bruik van uw wo¬ning, bij-voor¬beeld met trap¬lo¬pen. Daar¬door is het me¬disch nood¬za¬ke¬lijk om uit uw hui¬di¬ge wo¬ning te ver¬hui¬zen. Dit wist u nog niet toen u de hui¬di¬ge wo¬ning ac¬cep¬teer¬de.
• U woont zelf¬stan¬dig en u ver¬huist naar een zelf¬stan¬di¬ge wo¬ning waar u het hele jaar mag wo¬nen (geen re¬cre¬a¬tie¬wo¬ning).
• U bent in¬ge¬schre¬ven als in¬wo¬ner van Bergen op Zoom (op de wo¬ning die niet meer ge-schikt is).
• U ver¬huist naar een ge¬schik¬te wo¬ning bin¬nen Ne¬der¬land. De wo¬ning moet dan vol¬doen aan de ei¬sen die in het be¬sluit (de be¬schik¬king) staan.
• U hebt de huur nog niet op¬ge¬zegd of uw huis nog niet ver¬kocht.
• De maximale hoogte van de verhuiskostenvergoeding is €2.500,-. Hogere verhuis- en inrichtingskosten zijn voor eigen rekening.
• De verhuiskostenvergoeding is geldig voor de termijn bepaald in de beschikking.

Losse hulpmiddelen in natura
Losse woonvoorzieningen worden voornamelijk in bruikleen verstrekt. Wanneer na onderzoek blijkt dat een losse woonvoorziening noodzakelijk is, wordt door de Wmo adviseur de categorie van de voorziening bepaald (volgens de categorie-indeling zoals afgesproken met de leverancier) en wordt er, indien nodig, een programma van eisen opgesteld. Er wordt een verzoek bij de leverancier ingediend voor passing en selectie van de goedkoopste maatwerkvoorziening passend bij de aandoeningen, beperkingen en belemmeringen van de cliënt. Indien er sprake is van een maatwerkvoorziening in natura is de leverancier vervolgens verantwoordelijk voor het hele vervolgproces, beginnend bij de passing, selectie (technisch) en verstrekking, eindigend bij de inname van de maatwerkvoorziening.

Losse hulpmiddelen middels pgb
Een losse woonvoorziening in pgb wordt eens per zeven jaar verstrekt. Bij een verzoek tot vervanging van de voorziening zal te allen tijde worden beoordeeld of de voorziening technisch en ergonomisch gezien aan vervanging toe is. Het is niet per definitie de bedoeling om een voorziening elke zeven jaar te vervangen.

Rekening houden met mantelzorgers
Bij het bepalen van al dan niet bouwkundige woonvoorzieningen, houdt het college rekening met de belangen van mantelzorgers, zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die door mantelzorgers/hulpverleners bediend moeten worden.

12. Slotbepalingen

Artikel 44. Bepalen omvang van de ondersteuning

1. De Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Bergen op Zoom 2023 worden ingetrokken per 1 januari2026.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Bergen op Zoom 2023, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend voor 1 januari 2026 worden afgewikkeld conform de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Bergen op Zoom 2023.
4. Van het in het derde lid van dit artikel gestelde kan ten gunste van de cliënt worden afgeweken.

Artikel 45. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op 1 januari 2026.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Bergen op Zoom 2026.

het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom, 7 april 2026

secretaris

mr. C.G. Jacobs

burgemeester

drs. M. Mulder MSc.

Bijlage 1 Niet limitatieve lijst van algemeen gebruikelijke voorzieningen

Op basis van jurisprudentie zijn de volgende voorzieningen als algemeen gebruikelijk aan te merken:

Woonvoorzieningen
• Keramische kookplaat
• Inductiekookplaat
• (Combi)magnetron
• Vervanging standaard keukenapparatuur
• Een niet in hoogte verstelbaar aanrechtblad
• Thermostaatkraan
• (eengreeps) hendel mengkraan
• Toiletgelegenheid op de 1e etage
• Spoelföhntoiletbril
• Douche
• Antislipvloer
• Hangtoilet
• Eenvoudige voorzieningen waaronder een standaard douchezitje/stoel, wandgrepen, en beugels, badplank etc.
• Vervangen van een lavet door een douche
• Spiegel
• Douchekop op glijstang
• Verhoogd toilet
• Binnendeuren in een woning
• Handgrepen
• Stangen voor raambediening hoge ramen
• Wasmachine
• Wasdroger
• (Mobiele) telefoon
• Internetaansluiting
• Centrale verwarming
• (Losse) airconditioning
• Zonwering (binnen- en buitenzijde woning)
- Elektrische bediening van zonwering (binnen- en buitenwering)
• Automatische deuropeners voor garagedeuren t.b.v. stalling scootmobiel
• Automatische deuropeners bij serviceflats voor senioren van 55 jaar en ouder/ mensen met een beperking
• Vervanging schuifpui
• Verwijderen van drempels in de woning in specifiek voor ouderen gerichte sociale huurwoning
• Ventilatiesystemen
• Stalling t.b.v. fiets
• Tuinhek voor voortuin.
• Babyfoon
• Tweede trapleuning
• Drempelhulp tot 10 cm
• opklapbare douche/toiletbeugels
• nagelvaste douchestoel
• losse douchestoel
• videodeurbel

Hulp bij het huishouden
• Glasbewassing buiten
• Stomerij
• Kinderopvang, crèche, BSO
• Maaltijdvoorziening
• Boodschappendienst

Vervoersvoorzieningen
• (Elektrische) fiets (met lage instap)
• Fiets met hulpmotor/trapondersteuning
• Bakfiets voor gezinnen met kleine kinderen
• Fietskarretjes voor kinderen (tenzij voorzien van een speciale zitvoorziening)
• Ligfiets
• Tandems
• Eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen
• Automatische transmissie

- Centrale deurvergrendeling en elektrische ramen in een auto
- Airconditioning in de auto
- Cruise control
- Elektrische raambediening/ spiegelbediening
- Blindering in de auto (folie)/ warmwerend glas
- Uitneembare hoedenplank en neer/inklapbare achterbank in de auto
- Trekhaak en een aanhanger
- Verstelbare stuurwielen
- Scooter
- APK
- Mobiele telefoon
- Oplaadkosten voor scootmobiel

Rolstoelvoorziening
- Regenkleding en handschoenen

Kindervoorzieningen
- Buggy tot 4 jaar
- Commode tot 4 jaar
- Box tot 2 jaar
- Driewieler tot 4 jaar
- Aankoppelfiets

Bovenstaande opsomming is niet limitatief. Er zal altijd een individuele toets plaatsvinden om te beoordelen of de voorziening voor de persoon als aanvrager algemeen gebruikelijk is.

Bijlage 2 Richtlijnen afschrijvingstermijn woningverbeteringen

Onderstaande lijst van woningverbeteringen is afkomstig uit het Beleid Huurverhoging na woonverbetering van de Huurcommissie (versie januari 2025). De afschrijvingstermijnen zijn richtlijnen in jaren; één en ander is mede afhankelijk van de kwaliteit van het materiaal en het uitvoeringsniveau.

Sanitaire ruimten en- installaties		
Vervangen sanitair	Meerkosten voor het vervangen en uitbreiden van sanitair, tegels, kranen e.d. voor zover zij het woongenot verhogen. Bereken de kosten van de verbetering door totale kosten te verminderen met de kosten voor het vervangen van de oude situatie.	25
Aanleg niet aanwezige bad- of douchegelegenheid	De totale kosten voor de nieuwe badkamer inclusief alle bouwkundige voorzieningen.	25
Uitbreiden badkamer	Bij het vergroten van een bestaande badruimte de meerkosten t.o.v. het vervangen van bestaande situatie.	25
Vervangen keukeninstallatie	Meerkosten voor het vervangen en uitbreiden van de keuken voor zover zij het woongenot verhogen. Bereken de kosten van de verbetering door totale kosten te verminderen met de kosten voor het vervangen van de oude situatie.	15
Standaard wc-pot vervangen voor hangend toilet	Er is bij het vervangen van een standaard wc-pot door hangend toilet wel sprake van verbetering, er is echter nauwelijks sprake van meerkosten. Alleen in afwijkende gevallen kan er sprake zijn van meerkosten.	15
Installaties		
Vervangen en uitbreiden van elektrische installatie	Totale kosten berekenen, vervolgens verminderen met het vervangen van de bestaande groepen, bijvoorbeeld van 2 naar 5 groepen is 3/5 van de totale kosten	30
Aanbrengen liftinstallatie	Totale kosten omslaan per woning. Vervangen van bestaande lift is onderhoud. Bij woningen op de begane grond niet doorberekenen als de eigen entree is gelegen buiten de centrale hal. Komt de voordeur wel uit in de centrale hal, dan wel meetellen	25
Diverse werkzaamheden		
Totaal renovatie	Ingrijpende verbouwing met zowel verbetering als (groot) onderhoud, zgn. update van de woning. Niet alle onderdelen apart berekenen per afschrijvingstermijn, maar in één calculatie. Afhankelijk van de situatie ter plaatse wordt een bepaalt percentage doorberekend als woningverbetering.	25
Update casco en uitbreiding	Een uitbreiding van de nuttige vloeroppervlakte van vetrekken, door interne verbouwing, en zgn. updaten van het casco, door comfort/indeling vergelijkbaar met nieuwbouw. Bereken een aantal procenten van de totale kosten, verminderd met het bedrag dat al voor het berekenen van de individuele verbeteringen is meegenomen.	25

Bijlage 3. Activiteiten en frequenties voor een schoon en leefbaar huis

Schoon en leefbaar huis		Woonruimten				
		Woonkamer	Slaapkamer(s)	Keuken	Badkamer en toilet	Hal
Categorie schoonmaakactiviteiten	Afnemen nat en droog	• Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter • Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten • Zitmeubels afnemen (droog/nat) • Radiatoren reinigen	• Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter • Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten • Radiatoren reinigen	• Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten • Radiatoren reinigen	• Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten • Radiatoren reinigen	• Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter • Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten • Radiatoren reinigen
	Stofzuigen en dweilen	• Stofzuigen • Dweilen	• Stofzuigen • Dweilen	• Stofzuigen • Dweilen		• Stofzuigen • Dweilen • Trap stofzuigen (binnenshuis)
	Ramen en gordijnen	• Gordijnen wassen • Lamellen/jaloezieën reiniging • Ramen binnenzijde wassen	• Gordijnen wassen • Lamellen luxaflex reiniging • Ramen binnenzijde wassen	• Gordijnen wassen • Lamellen luxaflex reiniging • Ramen binnenzijde wassen	• Gordijnen wassen • Lamellen/jaloezieën reiniging • Ramen binnenzijde wassen	
	Bed verschonen		• Bed verschonen • Matras draaien			
	Keuken schoonmaken			• Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) • Afval opruimen • Keukenkastjes (binnenzijde) • Koelkast (binnenzijde) • Oven/magnetron • Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid) • Afzuigkap reinigen (binnenzijde) • Bovenkant keukenkastjes • Tegelwand (los van keukenblok)		
	Sanitair schoonmaken				• Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) • Toilet schoonmaken • Tegelwand badkamer afnemen	
	Opruimen	• Opruimen	• Opruimen			

Tabel 1. Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis.

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers)	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s)	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen (= onderdeel van 'maaltijden')	
Sanitair	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 2. Frequenties benodigd voor een schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten).

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers)	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s)	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) – vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Tabel 3. Frequentie benodigd voor een schoon en leefbaar huis (incidentele activiteiten).

Activiteit		Frequenties*
	Wasgoed sorteren	1x per week
	Behandelen van vlekken	5x per 2 weken (indien nodig)
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	5x per 2 weken
	Wasmachine leeghalen	5x per 2 weken
	Sorteren naar droger of waslijn	5x per 2 weken
	Was in de droger stoppen	5x per 2 weken
	Droger leeghalen	5x per 2 weken
	Was ophangen	5x per 2 weken
	Was afhalen	5x per 2 weken
	Was opvouwen	5x per 2 weken
	Was strijken	1x per week
	Was opbergen/opruimen	5x per 2 weken

Tabel 4. Activiteiten en frequenties benodigd voor de wasverzorging

** In een tweepersoonshuishouden wordt uitgegaan van een frequentie van 5x per 2 weken voor de was, in een eenpersoonshuishouden is dat 2x per week.*

Bijlage 4 Normenkader Huishoudelijke Hulp (in minuten per week)

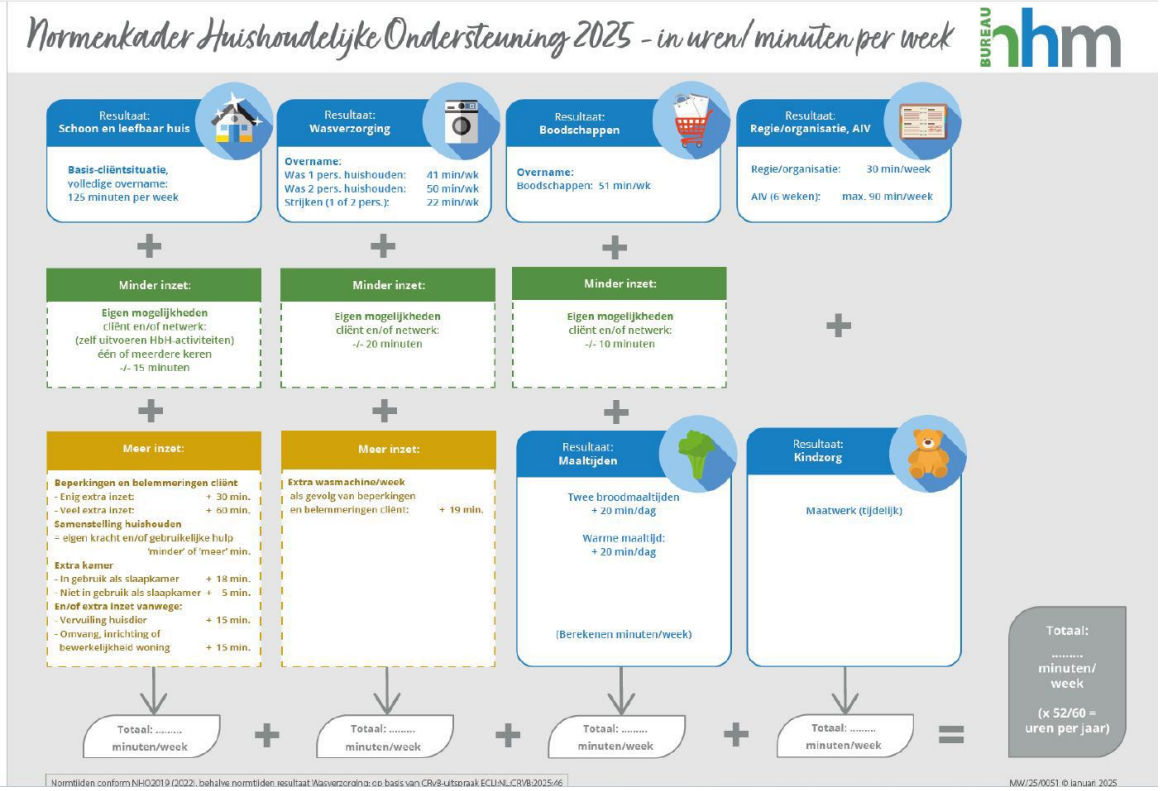

Bijlage 5. Toelichting begeleiding individueel regulier en specialistisch

Reguliere ondersteuning	Specialistische ondersteuning	Toelichting specialistische ondersteuning
Cliënt vertoont gedrag dat redelijk constant is	Cliënt vertoont zeer regelmatig onvoorspelbaar gedrag en kan (wisselend) zorgmijdend zijn.	De cliënt vertoont vaak moeilijk voorspelbaar gedrag, wat zich kan uiten in plotselinge stemmingswisselingen, onverwachte reacties of het zonder duidelijke aanleiding afzeggen of weigeren van afspraken. Soms accepteert de cliënt begeleiding of zorg, terwijl hij of zij op andere momenten dit afwijst of zich volledig terugtrekt. Dit brengt een risico van isolement en terugval met zich mee. Het opbouwen van een stabiele begeleidingsrelatie is hierdoor complex en vraagt van de begeleider zowel flexibiliteit als specifieke deskundigheid.
De situatie is redelijk voorspelbaar	De situatie is onvoorspelbaar; de cliënt is zeer snel (psychisch) uit balans (met bijvoorbeeld psychoses tot gevolg) en beperkt belastbaar	De leefsituatie van de cliënt kan voortdurend veranderen en is moeilijk voorspelbaar of planbaar. Zelfs kleine gebeurtenissen of prikkels – zoals een onverwachte brief, een conflict of een overvolle dag – kunnen ervoor zorgen dat de cliënt psychisch uit balans raakt. Dit kan leiden tot ernstige ontregeling, zoals een psychose of een angstaanval. Omdat de cliënt weinig draagkracht heeft, kan hij of zij slechts beperkt deelnemen aan activiteiten of begeleiding, en raakt snel overbelast. Dit vraagt om zorgvuldige afstemming en mogelijk directe inzet van begeleiding om escalatie te voorkomen. Het is daarom belangrijk om, indien nodig, extra contactmomenten te kunnen inzetten tussen de geplande afspraken, zodat dreigende escalaties tijdig worden opgevangen.
Er is sprake van beperkt regieverlies en/of beperkte gevolgen voor het dagelijks leven	Er is sprake van ernstig regieverlies en grote gevolgen voor het dagelijks leven	Er is sprake van **ernstig regieverlies**: cliënt kan nauwelijks of geen richting geven aan het dagelijks leven. Dit heeft grote gevolgen op (met name) de leefgebieden **gezondheid en zelfzorg, verslaving, justitie, huiselijke relaties en/of zelfstandig wonen**. • **Gezondheid en zelfzorg**: De cliënt heeft geen inzicht in gezondheidsrisico's en kan afspraken met zorgprofessionals niet zelfstandig organiseren. Het beheren en bijwonen van medische afspraken vraagt intensieve begeleiding. • **Verslaving**: Door middelengebruik of andere vormen van verslaving functioneert de cliënt niet of nauwelijks binnen het gezin of

		sociaal netwerk. Afspraken rondom verslavingsproblematiek worden niet begrepen of nageleefd. • **Justitie**: Er is sprake van risicovol gedrag waarvoor intensieve begeleiding noodzakelijk is. De cliënt is in contact (geweest) met justitie en er bestaat risico op het (op)nieuw plegen van een delict. • **Huiselijke relaties**: Er is sprake van ontwrichte of onveilige relaties in de thuissituatie, waarbij begeleiding nodig is om stabiliteit en veiligheid te waarborgen. • **Zelfstandig wonen**: Door beperkingen is de cliënt niet in staat zelfstandig een woning te bewonen. Er zijn ernstige problemen met betrekking tot onderhoud, verzorging van de woning en/of veiligheid. Daarnaast geldt dat er een **risico op opname** bestaat: wanneer ondersteuning in deze intensiteit niet binnen een beperkte periode kan worden afgebouwd, kan verblijf buiten de thuissituatie noodzakelijk zijn. Daarnaast geldt dat ingeval van structureel ernstig regieverlies, er sprake kan zijn van een noodzaak tot 24-uurs zorg in de nabijheid, waardoor Beschermd wonen dan wel de Wet langdurige zorg aan de orde is.
Cliënt is nog redelijk actief	Cliënt is veelal passief / zeer beperkt actief	De cliënt is in het dagelijks leven nauwelijks actief en onderneemt vrijwel geen initiatieven. Energie, motivatie en het vermogen om taken zelfstandig op te pakken ontbreken vaak. Hierdoor brengt de cliënt veel tijd door op bed of op de bank, vergeet afspraken of komt niet buiten. Het ontbreken van een dagstructuur vermindert de zelfredzaamheid en vergroot het risico op isolement, verwaarlozing en fysieke of psychische achteruitgang. Begeleiding richt zich daarom op het methodisch activeren van de cliënt en het stap voor stap herstellen van een basisdagritme. Waarbij het doel naast activeren, ook gericht kan zijn op stabiliseren en/of achteruitgang voorkomen.
Cliënt heeft redelijk inzicht in eigen problematiek	Cliënt heeft geen of zeer beperkt inzicht in eigen problematiek.	Cliënt heeft geen realistisch zelfbeeld en/of zeer weinig tot geen controle over het eigen gedrag of geen inzicht hierin. Dit betekent dat de noodzaak van de ondersteuning vaak niet wordt ingezien. Afspraken worden regelmatig niet nagekomen, en er is weinig tot geen motivatie om aan doelen te

		werken. Cliënt kan niet om hulp vragen of kan de hulpvraag niet uitstellen. Dit vergroot de kans op terugval, verergering van klachten en risicovol gedrag.
Begeleiding is grotendeels planbaar.	Gespecialiseerde begeleiding kan plaatsvinden op geplande en ongeplande momenten. Het tarief is toereikend om ook op ongeplande momenten begeleiding te kunnen bieden	De begeleiding vindt niet alleen plaats op vaste, vooraf afgesproken momenten, maar kan ook onverwacht nodig zijn. Omdat de cliënt plotseling kan ontregelen of in een crisissituatie belanden, is deze flexibiliteit essentieel om tijdig in te spelen op de situatie en escalatie te voorkomen. Daarnaast geldt dat ingeval van structureel ongepland momenten, er sprake kan zijn van een noodzaak tot 24-uurs zorg in de nabijheid, waardoor Beschermd wonen dan wel de Wet langdurige zorg aan de orde is.
	Er is sprake van overbrugging naar de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz), dan wel het methodisch trainen van vaardigheden volgend op behandeling	De begeleiding kan worden ingezet ter overbrugging tot passende behandeling vanuit de Zvw of Wlz start, zodat de cliënt in de tussentijd stabiel blijft en crisissituaties worden voorkomen. Daarnaast kan begeleiding gericht zijn op het stabiliseren van de cliënt én op nazorg: het verder oefenen en versterken van vaardigheden die in de behandelsetting zijn aangeleerd, zodat deze ook in de thuissituatie beklijven.

Bijlage 6. Toelichting en voorwaarden specialistische ondersteuning begeleiding groep

Voorwaarden specialistische begeleiding groep	**Toelichting specialistische ondersteuning begeleiding groep**
Er is meer 1-op-1 begeleiding nodig.	De noodzaak tot meer 1-op-1 begeleiding kan worden veroorzaakt door onderstaande gedragsproblematiek. • <u>Onvoorspelbaar gedrag:</u> De cliënt laat vaak gedrag zien dat moeilijk te voorspellen is. Dit kan zich uiten in plotselinge stemmingswisselingen, onverwachte reacties of het zonder aanleiding afzeggen of weigeren van afspraken. Soms accepteert de cliënt begeleiding of zorg, maar op andere momenten wijst diezelfde cliënt dit af of trekt zich volledig terug. Hierdoor ontstaat het risico op isolement en/of terugval. Dit maakt het opbouwen van een stabiele begeleidingsrelatie ingewikkeld en vraagt om flexibiliteit en specifieke deskundigheid van de begeleider. • <u>Beperkte belastbaarheid</u> De leefsituatie van de cliënt kan op ieder moment veranderen en is moeilijk te sturen of te plannen. Kleine gebeurtenissen of prikkels (zoals een onverwachte brief, een conflict of te veel drukte) kunnen er al toe leiden dat de cliënt (psychisch) uit balans raakt. Dit kan leiden tot ernstige ontregeling, zoals een psychose of angstaanval. Omdat de cliënt weinig draagkracht heeft, kan de cliënt slechts in beperkte mate activiteiten of begeleiding aan en raakt de cliënt snel overbelast. Dit vraagt om zorgvuldige afstemming, ook met andere disciplines (zoals sociaal netwerk, behandelaar, zorgpartners) en vraagt mogelijk om flexibele directe inzet om escalatie te voorkomen. Hierdoor kan de begeleiding ook gericht zijn op stabiliseren en voorkomen van ontregeling in plaats van ontwikkelen of participeren. • <u>Ernstige passiviteit:</u> De cliënt is in het dagelijks leven nauwelijks actief en onderneemt vrijwel geen initiatieven. Energie, motivatie en het vermogen om taken zelfstandig op te pakken ontbreken vaak. Hierdoor brengt de cliënt veel tijd door op bed of op de bank, vergeet afspraken of komt niet buiten. Het ontbreken van een dagstructuur vermindert de zelfredzaamheid en vergroot het risico op isolement, verwaarlozing en fysieke en/of psychische achteruitgang. Begeleiding richt zich daarom op het methodisch activeren van de cliënt en het stap voor stap herstellen van een basisdagritme. Waarbij het doel naast activeren, ook gericht kan zijn op stabiliseren en/of achteruitgang voorkomen. We spreken pas van ernstige gedragsproblemen wanneer één of meerdere typen storend gedrag gedurende enkele maanden frequent voorkomen met bovendien duidelijk nadelige dan wel gevaarlijke gevolgen voor de persoon of de omgeving. Voorbeelden van storend gedrag zijn dwarsheid, onrust, brutaliteit, anderen ergeren, agressiviteit, het schenden van regels, weinig concentratie, bedreigen van de sociale omgeving.
Er is extra lichamelijke en/of verstandelijke verzorging in een groep nodig	Er is intensieve begeleiding en (aansturing op) enige persoonlijke verzorging noodzakelijk. Het gaat hierbij om begeleiding of verzorging die noodzakelijk is gedurende de activiteiten en ten behoeve van het kunnen deelnemen van de begeleiding groep. De verzorging gaat hierbij gepaard met beperkte regie en/of complex gedrag. Indien er een noodzaak is voor 24-uurs zorg in de nabijheid, is een beroep op de Wet langdurige zorg of Beschermd wonen aan de orde.
Er is meer regie en/of sturing nodig.	Er is sprake van **ernstig regieverlies**: cliënt kan nauwelijks of geen richting geven aan het dagelijks leven. Daarnaast zijn er beperkingen bij het zelfstandig besluiten nemen of problemen oplossen. Dit heeft voor begeleiding groep grote gevolgen op (met name) de leefgebieden: persoonlijk functioneren, sociaal functioneren, gezondheid en zelfzorg en vrije tijd: **-Persoonlijk functioneren**: Cliënt heeft geen realistisch zelfbeeld en/of zeer weinig tot geen controle over het eigen gedrag of geen inzicht hierin. Cliënt kan niet om hulp vragen of kan de hulpvraag niet uitstellen.

	- **sociaal functioneren**: Cliënt gedraagt zich inadequaat in sociaal contact. Cliënt beschadigt zichzelf en/of anderen en is niet in staat zichzelf hierin te reguleren. Het aanleren (na eventuele behandeling) en (langdurig) overnemen van (persoonlijke en sociale) vaardigheden is noodzakelijk. -**gezondheid en zelfzorg**: Cliënt heeft grote problemen op het gebied van zelfzorg. Cliënt heeft geen inzicht in gezondheidsrisico's. -**vrije tijd**: Cliënt heeft overname nodig bij het invullen van zelfstandigheid, vrije tijd of participatie in de samenleving. Cliënt heeft ernstig afwijkende of geen belangstelling of interesses. Daarnaast geldt dat er een **risico op opname** bestaat: wanneer ondersteuning in deze intensiteit niet binnen een beperkte periode kan worden afgebouwd, kan verblijf buiten de thuissituatie noodzakelijk zijn. Daarnaast geldt dat ingeval van structureel ernstig regieverlies, er sprake kan zijn van een noodzaak tot 24-uurs zorg in de nabijheid, waardoor Beschermd wonen dan wel de Wet langdurige zorg aan de orde is.